

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 483-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

Ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksik number 15 senti



KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JÄ VASTUTAV TOIMETAJA

A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektiooni juhataja J. Janusson

Sektiooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektiooni juhataja J. Kurkus

Sektiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 4

Tallinn, 28. jaanuaril 1936

II aastakäik

SISU:

Lhk.

PÕLLUMAJANDUS

Vasikate nuumamise tasuvus 62

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS.

Pärmitõestus Eestis 66

Lühituudiseid 68

LAEVANDUS

Prahiturg jaanuaris 69

Laevaehitus aasta vahetusel 70

Tallinna sadam 70

HINNAD

Valuutahinnad 71

Tähtsamad hinnad ja noteeringud 72

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

Põllumajanduslik väljavedu 71

Võiturg 73

Peskoniturg 73

Tapaloomade- ja lihaturg 74

Kanamunaturg 74

Piimaturg 74

Teraviljaturg 75

Linaturg 76

Kartuliturg 76

Aedviljaturg 77

Kalaturg 77

VALISMAA MAJANDUSTEATMEID.

Raudtee- ja autobuseüh. kooskõlastamise probleem 78

VALISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED.

Väljavahetid karjasaaduste ekspordiks Saksa 80

Saksa väliskaubanduse ümbersuunamine 80

Hollandi väliskaubanduse kokkutõmbumine 80

Hollandi võiekaport 80

Paranemine Austria majanduses 1935. a. 81

Soome toll hanedele ja kalkunitele 81

Inglise terasepoodangu tõus 81

Kala sisseveo vabaksandmine Prantsuses 81

Leedu väliskaubandus 1935. a. 81

Leedu kaubanduskokkulepe N. Venega 82

CONTENTS:

Page

AGRICULTURE

Fattening of Calves 62

INDUSTRY AND TRADE

Yeast Industry in Estonia 66

Sundry Information 68

SHIPPING

Freight Market in January 69

Shipbuilding 70

Tallinn Harbour 70

PRICES.

Exchange Rates 71

Prices and Quotations 72

AGRICULTURAL MARKETS

Exports of Agricultural Products 71

Butter Market 73

Bacon Market 73

Cattle and Meat Market 74

Egg Market 74

Milk Market 74

Grain Market 75

Flax Market 76

Potato Market 76

Vegetable Market 77

Fish Market 77

FOREIGN COUNTRIES.

Railway and Motor Transport Coordination Problem 78

FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION

Prospects for Export of Cattle Produce into Germany 80

New Tendency of German Foreign Trade 80

Contraction of Dutch Foreign Trade 80

Dutch Butter Export 80

Improvement of Economic Conditions in Austria in 1935 81

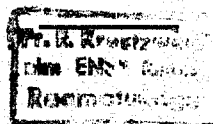
Finnish Tariffs on Geese and Turkeys 81

Increase of Steel Production in England 81

Duty-free Export of Fish Permitted to France 81

Lithuanian Foreign Trade in 1935 81

Lithuanian's Trade Agreement with U. S. S. R. 82



PÖLLUMAJANDUS

VASIKATE NUUMAMISE TASUVUS. — FATTENING OF CALVES.

F. Sööt.

Vasikate arv ja tarvitamine. Igal aastal sünnib meil 380 000—410 000 vasikat. *Number and Consumption of Calves.* Üles kasvatatakse ca 20—26%, s. o. 76 000—98 000 vasikat, kuna ülejääv osa — 304 000—312 000 turustatakse või tarvitatakse talundeis toiduks. Turustatud vasikate arvu kohta annab ülevaate tapamajades tapetud ja tapetult järelevaatusele toodud vasikate arvu liikuvus viimaseil aastail. (Tab. 1).

kaalutud vasikate arv (kaalunühmade järgi koosneb: kuni 25 kg 5999 tk ehk 39,3%, 25—30 kg 6193 tk ehk 40,6%, 30—35 kg 1920 tk ehk 12,6%, 35—40 kg 630 tk ehk 4,1%, 40—45 kg 249 tk ehk 1,6%, 45—50 kg 164 tk ehk 1,1% ja üle 50 kg 107 tk ehk 0,7%. Keskmise tapetud vasika kaal tuleb seega ümmarguselt 30 kg. Kergekaaluseid, kelle tapakaal alla 35 kg, oli 79,9% keskmise kaaluseid 35—45 kg 16,7% ja raskeid üle 45 kg tapakaalluga 3,4%. Valdav osa turustatavaist vasikaist on kergekaalused, ainult 3,4% kaalutud vasikate arvust oli selliseid kellest saab primaalkvaliteediga liha. Kui arvata valitsevate tõugude keskmiseks sünnikaaluks 33 kg, keskmine vasika tapakaal aga oli 30 kg ja kui sinna arvata juurde 27% tapakadu, tuleks kaalutud vasikate keskmine eluskaal 41 kg. Kui müügitoodud 41 kg-st vasika keskmisest eluskaalust arvata maha sünnikaal 33 kg, jääb juurdekasvu 8 kg. Arvestades, et sündinud vasika kaal kahel esimesel sünnijärelpäeval ei anna juurdekasvu ja järgmistel päevadel annab 1 kg päeva kohta, on turustatavate vasikate keskmine vanus 10 päeva.

Tapamajades tapetud ja tapetult järelevaatusele toodud vasikate arv.

Number of Calves Slaughtered in Slaughterhouses, and Number of Slaughtered Calves Brought for Inspection.

1	Tapamajas tapetud <i>Slaughtered in Slaughterhouses</i>	Tapetult järelevaatusele toodud <i>Slaughtered Calves Brought for Inspection</i>	Kokku <i>Total</i>
1934	47 270	74 478	121 748
1933	43 386	65 680	109 066
1932	37 489	58 110	95 598
1931	41 884	62 685	104 569
1930—34 keskmine	42 956	64 609	107 565

1934. a. turustati 121 748 vasikat. See on suurem arv viimase viie aasta jooksul, kuna tavaliselt kõigub iga-aastane müügi-vasikate arv 95 000—107 000 vahel. 1935. aasta kohta puuduvad täielikud kokkuvõtted, kuid see arv ei näi ületavat eelnimetatud arve. Taludes tarvitatakse igal aastal toiduks ca 180 000—205 000 vasikat. Ajal, mil vasikate hind on sedavõrd madal, et nakk maksub rohkem kui kogu vasikas, ei ole mingit mõtet vasikakasvatajail müüa vasikaid, vaid tulusam on vasika kasustamine oma tarbeks. Nõnda võib oma majapidamistes tarvitatud vasikate arv suurenda aastail, mil müügihind on ebasoodus.

Turustatavate vasikate kvaliteet. Meil turustatakse igal aastal 95 000—107 000 vasikat. *Quality of Marketable Calves.* Põllutöökoja Tallinna alalise elustapaloomade ja loomalihaturul toimetatud 15 262 vasika kaalumisandmeist selgub, et tapetult

Pilt muutub, kui turustatud vasikate raskust jälgida maakonniti. Kõige raskemad vasikad tulevad Harju-, Lääne- ja Saaremaalt. Maakohadest, kus karjapidamine ekstensiivsem ja kus piima või piimasaaduste turustamine on raskendatud kas hõreda piimaühisuste võrgu, ühisuste kauguse või muul põhjusil, on turustatavate vasikate kaal suurem. Ka talundite suurusrühmade järgi võib panna tähele kaalus erinevusi: väiksemad majapidamised, peamiselt 1—2 lehma pidajad, suuremalt osalt Põhja-Eestis, nuumavad vasikaid 60—70 kg eluskaalu raskuseni. Isegi on juhte, kus sellised majapidamised ostavad lahjasid vasikaid väljaspoolt jootmiseks. L-Eesti maakohadest ja intensiivsemas karjakasvatuse piirkondades tuleb ette harva juhte, kus müügitavasikaid joodetakse üle 8—14 päeva. Kui tapamajade juhataja avaliklul koosolekul tä-

2	Nuumatud — Fattened			Keskmiised — Medium			Lahjad — Lean			Praak — Waste		
	Eluskaal Live Weight	I s. liha I Grade Meat	II s. liha II Grade Meat	Eluskaal Live Weight	I s. liha I Grade Meat	II s. liha II Grade Meat	Eluskaal Live Weight	I s. liha I Grade Meat	II s. liha II Grade Meat	Eluskaal Live Weight	I s. liha I Grade Meat	II s. liha II Grade Meat
1935/36 (V — XI)	40,7	54,3	46,3	30,0	43,6	36,1	22,8	35,4	29,7	—	—	—
1934/35	38,1	52,4	45,7	32,4	43,9	36,8	25,7	36,7	31,5	22,0	32,6	28,1
1933/34	30,5	46,2	40,7	24,8	38,8	33,2	21,7	38,7	28,5	—	31,5	27,0

hendas, et kõrge kvaliteediga vasikaist on suur puudus, ja et olevat tulnud ette isegi juhte, kus vastava materjali puudusel on tulnud öelda ära võrdlemisi soodsaist vähemtüügi võimalusist, näib see väide eeltoodud arvutuste alusel olevat põhjendatud. Kuid samuti näib olevat põhjendatud asjaolu, mis pärast nuumatud vasikate arv püsib nii madalal. Üheks põhjuseks on siin vasika nuumamise oskuse puudus. Sageli ei anta vajalikku normi piima vasikale soojalt kätte. Sageli püütakse juba esimestel päevadel soojale piimale lisada kas kooritud piima või jahu jooki. Noor vasikas sellist jooki heameelega ei joo, tuleb isegi sageli ette haigustumisi, mille üheks järelduseks on juurdekasvu tagasimineku või kasvu seismajäämine. Suurim juurdekasv saavutatakse aga sooja piimaga joodetud vasikate juures. Ka on sooja piimaga joodetud vasikate liha valge ja õrn, andes prima-kvaliteediga kaupa. Lisandustega joodetud vasikate liha on punane ning seetõttu läheb ta madalama kvaliteediga klassi. Seda oskust on hõlpsu sisendada karjehakasvatajatele, ja nad täidavad nõuannet sel juhul heameelega, kui piima jootmisel vasikale saadakse piima eest kõrgemat hinda kui kasutades mõnel muul teel.

Tänapäeva turg nõuab vasikaid tapakaaluga 45—60 kg ehk eluskaaluga 60—75 kg. Kõrgeima kvaliteediga liha annavad vasikad eluskaaluga 70—85 kg., keda on joodetud nõuete kohaselt. Kui meie suudame anda seesuguseid vasikaid, oleks neid võimalik eksportida Inglisse, Rootsi ja teisisse maisse. Siin kerkib üles küsimus, kas nuum- ja lahjade vasikate hinnavahe on seesugune, et piima jootmine vasikale end tasub.

**Vasikate hinna
liikumine.
Movement of
Calves' Prices.**

1933. a. pandi kehtima määrused, millelega loomaturu korraldamine läks Põllutöökoka kätte. Need määrused mõningate muudatustega on püsinud tänini.

Turu ja hindade ülevaate saamise sihiga pandi elustapaloomade ja liha alatisel turul kehtima hindade järjekindel noteerimine. Hindade noteerimist toimetatakse igal nädalal reedeti vastava liigitustabeli järgi. (Tab. 2).

Nuumvasikalih hind on 3-el viimasel p.a. tõusnud pidevalt. Nii tõusis nuumatud vasikate eluskaalu hind 1934/35. p.a. võrreldes 1933/34 p.a. ümmarguselt 25%, keskmistel 31%, lahjadel 18%; võrreldes 1935/36 p.a. hindu 1934/35 p.a. hindadega tõusis hind nuumatul 7%, kuna keskmistel langes 8% ja lahjadel 19%. Seega nuumvasikate hind kõigub vähem ja kõikumine on toimunud viimasel kolmel aastal tõususuunas. Keskmiste ja lahjade vasikate hinnad on viimasel aastal läinud tagasi, eriti suuresti on langenud lahjade vasikate hind. Asjaolu, et nuumvasikate hind püsib stabiilne, näidates pidevat tõusu, on osalt seletatav seega, et osa siseturutarvitajaskonnast maksab kvaliteetkauba eest paremat hinda. Ka on pea alati olnud võimalik turustada kõrge kvaliteediga vasikaid välistmaal võrdlemisi soodsate hindadega. Tapamaja juhataja kinnitamise järgi on olnud alati nõudmine kõrgekvaliteediga vasikalihale järele, mis näib püsivat ka edaspidi, kui meil on anda nõuetekohast kaupa.

Nuumvasikate hinna stabiilsust kinnitab ka hindade liikuvus Põllutöökoka alatisel loomaturul kuude järgi. (Tab. 3).

Nuumatud vasikate hind kõigub üksikult kuul hoopis vähem kui keskmiste ja lahjade vasikate hinnad. Nii kõigub nuumvasikate hind 19, keskmistel 36 ja lahjadel 35 punkti vahel. Kui aasta keskmine hind arvata = 100-ga, siis on kõikumine alla 100 nuumvasikail 13,4, keskmistel 20,4 ja lahjadel 17,1 punkti. Nuumatud vasikate hind püsib märtsis ja aprillis, mil turuletoodud vasikate arv moodustab aasta jooksul turustatud vasikate arvust 37%, 2,4 — 3,9% üle aasta keskmise hinnataseme. Lahjade hinnad kuude järgi langevad enam-vähem pidevalt turustatavate va-

sikate arvu suurenemisega üksikui kull, kuna hindade langus või tõus on tingitud pakkumise ja nõudmise vahekorrast, on ka arusaadav hinna langus kull, mil pakkumine suurem. Märtsis, aprillis ja mais, mil turustatavate vasikate arv on suurim, on ka lahjade vasikate % suurim. Kuna lahjad vasikad lähevad erandita siseturule, on arusaadav ka pinge lõdvenemine nõudmise ja pakkumise vahel. Tarvitajaskond suurendab laiemas ulatuses tänapäeva palga ning sissetulekute taseme juures, vaatamata kauba kvaliteedile, oma tarvitust teatud määral ka hindade järgi. Kõrgete hindade juures redutseerib tarvitaja omad vajadused miinimumini võib hakata tarvitama mõnda teist aseainet, mis odavam või ümberpöörduvalt — odavamalt kaupa kätte saades, võib tarvitajaskond oma tarvitust ka suurendada — nii on see ka lihakaubaga.

Vasika eluskaaluhinnad.

Live Weight Prices of Calves.

3 Kuud Months	Nuumatud Fattened		Keskmiised Medium		Lahjad Lean		Tapamajas tapetud ja lapetult läreleavaat too- dud vasikate arv % Monthly Percentages of Calves Slaughtered at Slaughteries, and Brought for Inspection
	Eg hind snt. Price per kg snt.	%	Eg hind snt. Price per kg snt.	%	Eg hind snt. Price per kg snt.	%	
V	34,0	89,2	27,5	84,9	22,5	87,5	11,8
VI	31,0	86,6	26,8	79,6	21,3	82,9	9,5
VII	30,4	103,4	29,0	89,6	22,8	88,7	5,6
VIII	28,0	99,7	22,0	89,8	25,5	99,2	3,0
IX	37,8	99,2	33,3	102,8	26,5	103,1	3,5
X	35,2	100,3	34,0	104,9	25,0	108,9	2,4
XI	28,8	101,9	35,0	108,0	28,5	110,9	3,7
XII	40,3	105,8	37,3	115,1	29,7	115,6	5,3
I	39,3	103,1	35,8	110,1	28,0	108,9	7,6
II	39,5	103,6	35,0	108,0	26,8	104,3	10,6
III	39,6	103,9	35,2	102,5	24,8	96,6	22,2
IV	39,0	102,4	31,5	97,2	24,0	88,4	14,8
1984/35 p. a. keskm.	38,1	100	32,4	100	26,7	100	100

Sellest järeldub, et kasvatades kõrgema kvaliteediga vasikaid on neid võimalik turustada välismaal soodsate hindadega, mistõttu hoitakse ära siseturul pakkumiste äkiline tõus ning seega ka hindade langus. Võib ka loota, et seesuguseid rammusaid vasikaid nõustuvad põllumehed kasvatama siis, kui see ala end tasub.

Tasuvus. Vasikate nuumamine rajaneb *Profitableness.* peamiselt täispiimale. Täispiimaga nuumamist nim. „täisnuumamiseks ehk röösepiimavasikad“. Kui nuumvasikad

saavad täispiimale lisaks kooritud piima, nim. seda „poolnuumamiseks“. Täispiimaga joodetud vasikate liha on valge ja kõrgema kvaliteediga, kuna kooritud piimaga ehk osalise kooritud piima lisaga joodetud vasikad on vähese rasvaga ning tumedama lihaga, mille kvaliteet väiksem ning milliste turustamine välismaale raskem. Vasikate jootmise ehk nuumamise eesmärgiks on piima väärdamine kõrgema hinnaga kui sellest saadakse otseliigil või kasustades mõnel muul teel. Vasikate nuumamise tasuvus oleneb:

- 1) Lahja ja nuumatud vasika hinna vahekorrast;
- 2) piimahinnast;
- 3) söödakasustuse võimest — päevasest juurdekasvust ning juurdekasvuks tarvitatud piima kogusest;
- 4) nuumatava vasika nuuma-alkkaalu ja lõppkaalu vahekorrast.

Lahjade ja nuumvasikate hinnad on toodud 3 viimase aasta kohta eelpool. Kuid siin olgu tähendatud, et lahjade ja nuumvasikate hindade vahe on siiski väike. Kui nuumvasika eluskaalu kg. maksus 1934./35. p. a. 38,1 snt. maksus lahja vasika eluskaalu kg. samal ajal 25,7 snt, s. o. 12,4 snt. ehk 32,5% enam. Kui võrrelda nuumvasikate hindu keskmise rammususega vasikate eluskaalu kg. hindadega, on nuumvasikad kallimad ainult 5,7 snt. ehk 14,9%. See hinnavahekord ei näi rahuldavat turunõudele vastavate nuumvasikate kasvatajaid praeguste piimahindade juures täiel määral, nagu selgub tabelis toodud andmetest. (Tab. 4).

Eeltoodud tabel piima väärdusväärtuste kohta vasikate nuumamisel — jootmisel on koostatud järgmise valemi alusel:

$$X = \frac{A + B}{C}$$

- kus juures, A = müügihind
B = lahja ja nuumatud vasika hinnavahe
C = 1 kg. eluskaalu juurdekasvuks tarvitatud piima kg.
X = piima väärdusväärtus, s. o. piimahind, mis nuumvasikad maksid neile joodetud piima kg. eest.

Piima väärindusväärtus vasikate nuumamisel.

Utilization Value of Milk Used for Fattening Calves.

4	Lahja ja nuumatud vasika hinna vahe kg. kohta snt. Price Difference of Fatted and Lean Calves per kg. in snt.	1 kg. eluskaalu juurdekasvuks tarvitatud piima kg. Quantity of Milk Used for 1 kg. of Live Weight Increase in kg.						
		8	9	10	11	12	13	14
Nuumatud vasika kg. hind snt Price of Fatted Calves per kg. in snt.	10	5,0	4,4	4,0	3,6	3,3	3,0	2,9
	15	5,8	5,0	4,5	4,1	3,8	3,5	3,2
	20	6,3	5,6	5,0	4,5	4,2	3,8	3,6
30	10	5,6	5,0	4,5	4,1	3,8	3,5	3,2
	15	6,3	5,6	5,0	4,5	4,2	3,8	3,6
	20	6,9	6,1	5,5	5,0	4,6	4,2	3,9
35	10	6,3	5,6	5,0	4,5	4,2	3,8	3,6
	15	6,9	6,1	5,5	5,0	4,6	4,2	3,9
	20	7,5	6,7	6,0	5,5	5,0	4,6	4,3
40	10	6,9	6,1	5,5	5,0	4,6	4,2	3,9
	15	7,5	6,7	6,0	5,5	5,0	4,6	4,3
	20	8,1	7,2	6,5	6,0	5,4	5,0	4,6
45	10	7,5	6,7	6,0	5,5	5,0	4,6	4,3
	15	8,1	7,2	6,5	6,0	5,4	5,0	4,6
	20	8,8	7,8	7,1	6,4	5,8	5,4	5,0
50	10	8,1	7,2	6,5	6,0	5,4	5,0	4,6
	15	8,8	7,8	7,0	6,4	5,8	5,4	5,0
	20	9,4	8,3	7,5	6,8	6,3	5,8	5,4
55	10	8,8	7,8	7,0	6,4	5,8	5,4	5,0
	15	9,4	8,3	7,5	6,8	6,3	5,8	5,4
	20	10,0	8,9	8,0	7,3	6,7	6,2	5,7
60	10	8,8	7,8	7,0	6,4	5,8	5,4	5,0
	15	9,4	8,3	7,5	6,8	6,3	5,8	5,4
	20	10,0	8,9	8,0	7,3	6,7	6,2	5,7

snt. kg. — Per kg in snt.

Seda valemil võib kasutada piima väärindusväärtuse arvutamiseks vasikate nuumamisel ainult siis, kui 1 kg. algkaalule (nuumvasikaalgkaalule) vastab 1 kg. juurdekasvu. Kui algkaal oli 30 kg, peab juurdekasvu olema 30 kg. ehk vastavalt 40 ja 40 jne. Kui arvestada või kg. keskmiseks hinnaks Kr. 1,60 ja tööstuskulusid iga kg. või kohta ümmarguselt 25,5 snt., makstakse ühisustest põllumeestele 1 kg või eest Kr. 1,60—0,25 = Kr. 1,35 ehk piima kg. eest 5,4 snt. Selle hinna juures saavad piimatoojad külma piima tagasi. Kui arvata külma piima kg. 1,5 snt, saavad piimatoojad põllumehed meiereide kaudu piima müües piima kg. eest 6,9 snt. Kui 8 kg. piimaga saadakse 1 kg. juurdekasvu vasikate nuumamisel ja nuumatud ning lahja vasika hinna vahe on 20 snt eluskaalu kg., võib neil tingimustel müüa nuumvasikaid 30 snt eluskaalu

kg., kusjuures nuumamiseks tarvitatud piima kg. eest vasikad on maksnud 6,3 snt. Olu-kord muutub kui 1 kg. juurdekasvu tootmiseks kuulub enam piima. Kodu- kui ka välismaisist vasikate nuumamiskatseist on selgunud, et 1 kg. eluskaalu juurdekasvuks normaalingimustes kuulub ümmarguselt 10 kg. piima. Alla 10 kg. piimatartvitusega saavutatud eluskaalu kg. juurdekasvu on juhulik ning oleneb paljudest tegureist, millised võivad vasikate nuumamisel pääseda mõjule.

Kui arvata keskmiseks eluskaalu kg juurdekasvu tootmiseks vajalik piimakogus keskmiselt 10 kg-le, iga kg. nuuma algkaalule vastavalt 1 kg. juurdekasvu, siis väärindavad vasikad neile joode-tud piima, s.o. tasuvad iga kg. piima eest 7 snt. juhul, kui eluskaalu kg. hind on 50 snt. ja kui lahjade ja nuumatud vasikate hinna vahe on 20 snt. kg. Säärase vasikate kg. hinnavahega ning kg. hinnaga on vasikate nuumamine tänapäeva piimahindade juures tasuv. Eltöödud tabel on selliselt koostatud, et on võimalik arvestada välja piima väärindusväärtus vasikate nuumamisel mitmesuguste eluskaalu-hindade ja hinnavahe ning eluskaalu tootmiseks tarvismineva piimakoguse juures.

Kui 1 kg. algkaalule langeb $\frac{1}{4}$ kg., $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ $1\frac{1}{2}$ jne. kg. juurdekasvu kg., tuleb piima väärindusväärtuse arvestamiseks tarvitada järgmist valemit:

$$X = \frac{(Jk \times A) + (Ak \times B)}{10 \times Jk}$$

kusjuures, A = müügihind
B = lahja ja nuumatud vasika hinnavahe.
Jk = juurdekasvu.
Ak = algkaal
10 = 1 kg. eluskaalu juurdekasvuks tarvitatud piimakogus kg-des.

Selle valemi alusel on koostatud piima väärindusväärtuse tabel muutuvate vasikate hindade, hinnavahe ja eluskaalu juurdekasvu kohta. (Tab. 5).

Piima vääridusväärtus vasikate nuumamisel.

Utilisation Value of Milk Used for Fattening Calves.

Nuumatud vasika kg hind snt. Price of Fatted Calves per kg in snt.	Lahja ja nuum. vas. h nuum. vasikaga kohta snt. Price Difference of Fatted and Lean Calves per kg in snt.	Eluskaalu juurdekasv nuumaperioodi kestel kg Live Weight Increase During Fattening Period in kg									
		10	15	20	25	30	35	40	45	50	55
snt. kg. — Per kg in snt.											
80	10	6,0	5,0	4,5	4,2	4,0	3,9	3,8	3,7	3,6	3,5
	15	7,5	6,0	5,3	4,8	4,5	4,3	4,1	4,0	3,9	3,8
	20	9,0	7,0	6,0	5,4	5,0	4,7	4,5	4,3	4,2	4,1
35	10	6,5	5,5	5,0	4,7	4,5	4,4	4,3	4,2	4,1	4,0
	15	8,0	6,5	5,8	5,3	5,0	4,8	4,6	4,5	4,4	4,3
	20	9,5	7,5	6,5	5,9	5,5	5,2	5,0	4,8	4,7	4,6
40	10	7,0	6,0	5,5	5,2	5,0	4,9	4,8	4,7	4,6	4,5
	15	8,5	7,0	6,3	5,8	5,5	5,3	5,1	5,0	4,9	4,8
	20	10,0	8,0	7,0	6,4	6,0	5,7	5,5	5,3	5,2	5,1
45	10	7,5	6,5	6,0	5,7	5,5	5,4	5,3	5,2	5,1	5,0
	15	9,0	7,5	6,8	6,3	6,0	5,8	5,6	5,5	5,4	5,3
	20	10,5	8,5	7,5	6,9	6,5	6,2	6,0	5,8	5,7	5,6
50	10	8,0	7,0	6,5	6,2	6,0	5,9	5,8	5,7	5,6	5,5
	15	9,5	8,0	7,3	6,8	6,5	6,3	6,1	6,0	5,9	5,8
	20	11,0	9,0	8,0	7,4	7,0	6,7	6,5	6,3	6,2	6,1
55	10	8,5	7,5	7,0	6,7	6,5	6,4	6,3	6,2	6,1	6,0
	15	10,0	8,5	7,8	7,3	7,0	6,8	6,6	6,5	6,4	6,3
	20	11,5	9,5	8,5	7,9	7,5	7,2	7,0	6,8	6,7	6,6
60	10	9,0	8,0	7,5	7,2	7,0	6,9	6,8	6,7	6,6	6,5
	15	10,5	9,0	8,3	7,8	7,5	7,3	7,1	7,0	6,9	6,8
	20	12,0	10,0	9,0	8,4	8,0	7,7	7,5	7,3	7,2	7,1

Käesoleva tabeli koostamise juures on arvatud 1 kg. eluskaalu juurdekasvu tootmiseks ümmarguseks 10 kg. piima. Vasikate nuumamine on tasuvam, mida vähem on juurdekasvu algkaalu juures, kui hinnavahe algja lõppkaalu vahel püsib 10—20 snt. piires. Kuna aga turg nõuab 60—75 kg eluskaaluga vasikaid, maksti nende kg. eest tänapäev 10—

15 snt. kallimat hinda, siis tuleb arvestada nuumvasikate juurdekasvu 30—40 kg.

Nii vääridavad nuumvasikad, kelle eluskaalu juurdekasv on 40 kg., neile joodetud piima kg. 7 sendiga juhul kui lahja ja nuumatud vasika hinnavahe on 20 snt. eluskaalu kg. kohta ja kui nuumatud vasika eluskaalu kg maksus 55 senti.

Selle tabeli abil on võimalik arvutada suuremate kaalu juurdekasvude kohta piima vääridusväärtust, kui 1 kg. eluskaalu juurdekasvu tootmiseks kulub 10 kg. piima. Väiksema või suurema piimatarvituse kohta tuleb vääridusväärtuse arvutamiseks kasutada eeltoodud valemit.

Kokkuvõttes võib tähendada, et praeguste piimahindade juures, mida põllumehed saavad meiereide kaudu piima turustamisel, ei ole raskemat 65 kg. — 75 kg. eluskaalu vasikate nuumamine tasuv. Praeguste vasikate eluskaaluhindade juures, mis nuumatud vasikate eest makstakse — 38—40 senti kg. kohta, on tasuv nuumata 50—55 kg. eluskaaluga vasikaid ja eriti neis majapidamistes kus piima turustamine teisel teel raskendatud. Need on 3—3½ nädalased vasikad. Sellise raskusega vasikad vääridavad piima kg. 7 sendiga, kui nende eluskaalu kg. eest saavad põllumehed 40 senti ja kui lahja ja nuumatud vasika hinnavahe on 20 snt. kg. kohta, kusjuures eeltingimuseks on, et eluskaalu juurdekasv olgu saavutatud 10 kg. piimaga. Suureneb piimatarvitus 1 kg. eluskaalu töstmiseks, langeb piima vääridusväärtus — tasuvus.

TOOSTUS JA KAUBANDUS

PÄRMITÖÖSTUS EESTIS. — YEAST INDUSTRY IN ESTONIA.

Eestis asutati pärmitööstus juba 1883. a. Tartus, mis töötab praegugi a./s. Tartu Pärmivabrikuga nime all. Vabrik toodab n. n. presspämi, mida tarvitatakse saiaküpsetamisel. Presspämi valmistatakse värskest

viinapealispärmist, milline saadakse alkoholise käärimise teel teraviljast. Presspärm on peale n. n. pärmikultuuride (laboratoorsel viisil valmistatud, sisaldavad vaid kultiveeritud pärmibaktereid) ainuke pärmiliik, mida

meil Bestis on lubatud käivele. Teisi pärmi-
liike, igasuguseid vedelaid õllepärmie, seemne-
pärmie j. m. on keelatud lasta käivele. Nii on
maksustatud vaid käivelelastav presspärm.

Ülalmainitud vabrikus töötas enne maail-
masõda keskmiselt aastas üle 45 töölise, tootes
ligi 600 tn presspärmie aastas, mis turustati
peamiselt Venes. Iseseisvuse tulekuga on see
turg aga kadunud, ning et siseturumaht on
väike ja väljavedu välismaale seoses suurte
raskustega, töötab vabrik praegu tunduvalt
väiksema tootmismahuga võrreldes sõjaeelse
ajastuga.

Tooraineks presspärmie valmistamisel
Bestis on teravili, peamiselt oder, rukis,
ning linnaseidud, millised on kõik kodumaise
päritoluga. Kõigist neist materjalest valmis-
tatakse segatis, milline pannakse käärima.
Käärival seg. lisatakse juurde mõningaid kee-
milisi aineid (ammon. sulfaat). Seejärgi kääri-
nud meskist eraldatakse pärm. Vormimisele
asudes lisatakse presspärmie juurde kartuli-
jahu, mille protsent on määratud kaalu järgi
kindlaks Aktsiisimaksu seaduses, nimelt 3%.
Meie pärmitööstus lisab tegelikult presspärmie
juurde veel vähem kui 3% kartulijahu.
Peale kartulijahu lisatakse juurde ka vett,
mille koguse määrab vabrik oma äranägemise
järgi, kuna teiste lisainete tarvitamine võib
toimuda vaid Maksudevalitsuse loal.

Toorainete tarvitus meie press-
pärmie tööstuses on arenenud järgmiselt:

Toorainete tarvitus pärmitööstuses 1926.—35. a. (tn).

*Consumption of Raw Materials in Yeast Industry,
1926—35 (in Tons).*

Aasta Year	Oder ja rukis Barley and Rye	Linnaseidud ja kartulijahu Malt and Potato-flour
1935*)	340,0	39,0
1934	329,4	37,7
1933	281,5	35,8
1932	326,6	29,3
1931	333,2	33,9
1930	371,2	45,0
1929	433,2	63,9
1928	353,0	60,2
1927	346,8	51,1
1926	328,2	51,4

Teraviljatarvitus on kõikunud pärmitöös-
tuses viimase kümne aasta jooksul 281—433

*) ligikaudne.

tn vahel. Siinjuures võime märkida, et
1926.—29. a. osutas odra- ja rukkitarvitus
pidevat tõusu. 1929. a. oli pärmitööstuses kõigi
toorainete tarvitus mõeldud kümme aasta
vältel suurim, nimelt üle 500 tn. Samal aastal
oli vastavalt suurim ka pärmitoodang (vt.
allpool). Seejärgi alanis odra-, rukki- j. t.
ainete tarvitus tööstuses järjest kuni 1933. a.
(madalseisuaasta nii toodangu kui toorainete
suhtes). Viimasel kahel aastal näitas toor-
ainete tarvitus uuesti tõusu.

Aktiisimaksu määruse kohaselt presspärmie-
vabrikust käivelelastav presspärmie vormi-
takse korrapäraseiks neljakandiliseks tükki-
deks, kaaluga 100 ja 400 gr ja pakitakse pa-
kikesse. Pärmie kvaliteedi säilitamiseks nõu-
takse, et käivelelastav presspärmie peab sisal-
dama vähemalt 25% kuivainet ning olema
kvaliteedilt hea.

Alljärgnevas vaatleme presspärmie too-
dangu arengut:

Presspärmie toodang 1926.—35. a.

Production of Yeast, 1926—35.

1935	186,9 tn	1930	199,0 tn
1934	175,2 "	1929	201,5 "
1933	154,0 "	1928	200,3 "
1932	170,2 "	1927	177,8 "
1931	188,4 "	1926	165,2 "

Viimase kümne aasta jooksul toodeti press-
pärmie keskmiselt aastas 182 tn. 1926.—29. a.
võime märgata toodangu tõusu; 1929.—33. a.
majanduskriisi perioodil osutas ka pärmitoo-
dang tugevat langust ning alates 1934. a. taas
uut tõusu.

Kogu presspärmie toodang mahutatakse si-
seturule.

Huvitav oleks jälgida presspärmie tootmist
kuude kaupa. Siin võime panna korduvalt
tähele tootmistegevuse intensiivsemust, kuul,
mil suuremad pühad.

Jaotades, näiteks, 1935. a. toodangu vee-
randaasta indekseisse, näeme, et aasta I vee-
randil pärmitoodangu indeks oli 90, II vee-
randil aga 104; toodangu tõusu põhjustajaks
oli suurem pärmitarvitus aprillis (kevadpü-
had) ning juunis (suvistepühad). Läänud
aasta III veerandi toodangu indeks langes
86-le, et seejärgi aasta viimasel veerandil
(peamiselt aga detsembris jõulude tõttu)

Pärmitoodangu indeks 1933.—35. a.
(1927—31 = 100).

Production Index of Yeast, 1933—35. (1927—31 = 100).

	1935	1934	1933
Jaanuar	91	78	75
Veebruar	91	80	77
Märts	88	113	73
Aprill	116	56	96
Mai	82	95	78
Juuni	115	96	86
Juuli	88	58	43
August	86	80	61
September	83	39	73
Oktoober	91	100	86
November	91	102	88
Detsember	138	141	128

tõusta uuesti 107-le. Samalaadseid kõikumisi võime panna tähele ka kõigil eelmisel aastail.

Teatavasti valmistavad ka meie piiritus- ja õlevabrikud meski ja virde kääritamiseks seemnepärmi, mida nad ise kasustavad; samuti valmistatakse laboratooriumides kultuurpärme, millised on määratud piiritus-, õle- ning veinitehaselle. Üldse pärmitarvituse rahuldamise täiendamiseks veetakse meil sisse mõningaid pärmierilike, nagu kuivpärm ja vedelpärm, kuid seda kõike siiski üsna väikesel määral; need sisseveetavad pärmisordid on muuseas vabad aktsiisimaksust. Siseturu varustamist vedelpärmiga on täiendatud sis-

seveoga esijoones Lätist ja Britist, kuma kuivpärmi on veetud sisse pea ainultki Saksast.

Pidades silmas presspärmitarvituse sesoonseid kõikumisi aasta vältel, ei peaks pärmitööstusel olema raske reguleerida oma tootmistegevust. Pärm on saadus, milline teatud aja möödudes muutub kõlbatuks; seepärast on töösturi mureks, et see saadus leiaks peale tootmist peatset kasustamist. Nõudmistega ajaliseks rahuldamiseks vabrikul tuleb kahtlemata pidada pärmiladusid tagavaraks, milliseid sel puhul hoitakse külmades ruumides, kaitstes neid valguse ja õhu eest. Ainult sel teel on võimalik hoida pärmirakukesi tegevusetus olekus. Nii pea aga, kui temperatuur tõuseb, hakkab pärmirakukestes arenema protsess, mida vajataksegi pärmi kasustamisel.

Peale presspärmi valmistamise kasustab meie pärmitööstus omi kõrvalsaadusi piirituse tootmiseks; nimelt destilleeritakse presspärmi tehases käärinud meski toorpiiritust. Viimase kolme aasta jooksul saadi sel teel umbes keskmiselt 66 000 l. toorpiiritust aastas. Destillatsioonijätteid aga kasutati loomasööda valmistamiseks. Selliste kõrvalsaaduste kogus ei ole küll kuigi suur, ent küllaltki iseloomustav tööstuse püüdest väärindada omi toormaterjale võimalikult täielikult.

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

● A./S. „Ühendatud Manufaktuur Kauplused“, Tallinnas, põhikapit. 70 000 kr. likvideator teatas Majandusministeeriumile, et a/s on oma tegevuse lõpetanud peakoosoleku otsuse põhjal 20. XII 1934.

● Majandusminister lubas a/s „Vill'ale“, Narvas osta Saksast 10 kudumistelge, koguväärtusega 15 000 kr. Nimetatud kudumisteljed rakendatakse tööle naisterõivariete valmistamisel.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

● J. Lillipuu'le, Valgas, Võru tän. 20, malm- ja vasevalamistöökodas tööalgamiseks. Ettevõtte annab tööd 10 töölisle.

Jõuandjaks elektrimootor 4,5 h. j. ja petrooleumimootor 6 h. j. Valmistatakse malmi- ja vasevalutöid, nagu: pliite, padasid, masinalaagreid, haueriste jne.

● H. Rehesaar'ele, Tartus, Kivi tän. 18 mööblitööstuse sisseseadmiseks ja seal töötamiseks. Ettevõtte annab tööd 10 töölisle. Jõuandjaks elektrimootorid, kogujõuga 9 h. j. Valmistatakse mitmesugust mööblit.

● H. Eiskop'ile, Viru-Jakobi alevis, Virumaal, sae- ja jahuveskis töötamiseks. Ettevõtte annab tööd 6 töölisle. Jõuandjaks lokomobill. Valmistatakse mitmesugust ehitusmaterjali ja jahvatatakse vilja.

● O./i. M. Reiche & Ko, Tartus, Teguri tän. 12, tselluloidkammide ja muu

pudukauuba töökoja „Estico“ sisse-
seadmiseks ja seal töötamiseks. Ettevõtte an-
nab tööd 60 töölisele. Jõuandjaiks elektrimoo-
torid, kogujõuga 60 h. j. Valmistatakse mit-
mesugust pudukaupa peamiselt ekspordiks.

● A/s. Vennad Kimberg, Tallinnas,
Katusepapi tän. 35 traadi- ja naela-
vabriku ümberehitatud osas tööta-
miseks.

● A/s. Franz Krull, Tallinnas, Kopli
tän. 68, jõujaama kasutamisele asumiseks.

● Ühisus „Lõuna-Eesti Eksport-
tapamaja d“, Tartus, Teguri tän. katla-
maja laiendamiseks.

● A/s. Pärnu linatööstus, Pärnus,
Rääma tän. 34-b, lina- ja kanepisugemise osa-
konnas ja nõõritööstuses töötamiseks. Ette-
võtte annab tööd 25 töölisele. Jõuandjaiks
elektromootorid, kogujõuga 62 h. j. Puhasta-
takse lina ja kanepit ning valmistatakse mit-
mesuguseid nõõre ja köisi.

● Ida Demin'ile, Tallinnas, Suur-Pata-
rei tän. 16 konservitööstuse sisse-

seadmiseks. Ettevõtte annab tööd 6 töölisele.
Jõuandjaiks elektrimootorid, kogujõuga 5 h. j.
Valmistatakse mitmesuguseid kala-, aed- ning
puuviljakonserve.

● Majandusminister lubas a.-s. suka-
tööstus „Cotton“, Tallinnas, Põhja
pst. 7, osta ja vedada sisse Saksast üks „Ka-
lio“ süsteem. kottonsukamasin, kogu-
väärtusega ca 50 000 kr.

● Samasuguse masina ostuks ja sisse-
veoks Saksast anti luba a/s. „Transii-
to'le“, Tallinnas, Uus tän. 28.

● A/s. Trikoos-, pitsi- ja suka-
vabrik Oskar Kilgas'ele, Tallinnas,
Volta tän. 3, lubati osta olevate kottonsuka-
masinate moderniseerimiseks Saksast lisa-
seadis.

● Metallitööstus a.-s. „Ilmarine“, Tal-
linnas sai Majandusministeeriumilt loa püü-
livaltside (toorel kujul) ostuks Saksast.
Ostetavad valtsid viimistletakse a/s. tehases
ja eksporditakse Soome.

LAEVANDUS

PRAHITURG JAANUARIS, 1936. — FREIGHT MARKET IN JANUARY, 1936.

Laevade prahituru tõusus, mis tekkis 1. a.
oktoobris ning vaibus aasta lõpuks, jätkus
sama tendents ka jaanuaris. Peagu kõikidel
turgudel võis märkida laevade pakkumise üle-
kaalu võrreldes nõudmisega, mistõttu prahid
olid üldiselt nõrgad ning tendents vaikne.

Tähtsamaist prahiturgudest oli La-Plata
viljaveo kuu algul elavam, kuid kuu lõpu-
poole vähenes prahtide pakkumine. Kõik
prahtimised toimusid siin minimaalprahtide
alusel 17/9—18/— Rosariost U. K. sadamais-
se. Süteprahid Wales'i sadamaist La-Platasse
olid keskmiselt 8/9. Vahemere prahiturg oli
võrdlemisi elav, kuid suure laevade pakku-
mise tõttu prahid olid madalad. Sütest Wa-
lesist Alexandriasse maksti kuu algul 7/—,
kuid kuu lõpupoole juba 6/9—6/10, E. C. sa-
damaist 3 d. võrra rohkem. Umbes sama hin-
da maksti Walesist või Rotterdamist Genoas-
se; Gibraltarist aga ainult 5/9—6/— . Ta-

gasiprahtidel Vahemerest maksti: puuvilla-
seemned Alexandriast Hulli 8/3, Leithi
190 000 kub. j. eest 9/9; Rauamullast Huelvast
Rotterdamist 6/3—6/6. Ilmusid turule ka mõ-
ned Musta mere viljaveod, millest maksti kesk-
miselt 9/3 U. K. sadamaisse. P. Ameerikast
ilmusid turule kevadeks ja suveks viljaveod,
makstes minimaalprahtidest St. Lavrencest
U. K. (Continente 1/9—2/5 per. gr. koha järgi).
Mullapähklite laadungeist maksti 20/6—21/—
U. K. Cont. olenedes laadungi suurusest.

Balti mere prahiturg oli võrdlemisi vaikne
ja prahid tagasihoidlikud. Promptlaadungeid
oli vähe. Metsaveoprahtidest võiks nimetada
725 std. Sundsvall (London 34/—, 475 std.
Hernösand) Antwerp. 38/3. Süteveol Tyne/
Hember — Balti meri maksti 5/6—4/9, Dan-
zig-Lõuna Rootsi 4/9—4/3. Kevadiseks met-
saveoks on veel vähe järeleparimisi ning oma-
nikud peavad kinni minimaalmäärdest. Vene

on võtnud time-charterile kimmekond vane-
maid laevu, makstes umb. 20% üle l. a. nor-
mide. Üldse talvine prahiturg on niivõrd ma-
dal, et laevad ei tule suures osas ots-otsaga
kokku, mistõttu ka mitmed Eesti laevad on

jäänud seisu ning ka eeloleval ajal on oodata
teisi juurdetuli- ja kevadiseks navigatsioo-
niks metsaveol viiakse aga nähtavasti läbi
rahvusvahelise kokkuleppe kohaselt minimaal-
prahid.

LAEVAEHITUS AASTA VAHETUSEL. — SHIPBUILDING.

Laevaehitus näitas aasta vahetusel ja vii-
masel ajal tõusu, mida tuleb seletada mitme
riigi, peamiselt Inglise ja Saksa õhutusega ja
toetusega tonnaži uuendamisel. Kogu maa-
ilmas ehituselolev tonnaž oli üksikuid tähtsa-
mail ajavahendeid (laevad üle 100 br. rg. tn):

		1935	1543 153 br.-reg. tn.
IV	veerandaasta lõpp	1935	1543 153 br.-reg. tn.
II	"	1935	1282 531 " "
IV	"	1934	1251 722 " "
II	"	1934	1216 340 " "
IV	"	1933	757 277 " "

Eriti on märkida Saksa ja Inglise laeva-
ehituse tunduvalt tõusu riigi mõjuval toetusel.
Eestis oli ehitusel ainult üks laev 150 br. tn.

1. I 1936. a. oli ehituselolevast tonnažist:

	a/l.	m/l.	Kokku ühes p/l.
	laeva br.-tn.	laeva Reg.-tn.	laeva br.-tn.
Kokku	167 639 369	214 897 936	399 1543 153
Sallest:			
Inglise	89 363 520	67 376 714	169 743 086
Saksa	83 110 480	30 148 691	63 254 121
Jaapan	11 42 412	20 76 198	31 118 610
Holland	3 99 245	33 65 080	36 104 325
Rootsi	1 1 500	17 93 302	18 94 802
Taani	4 10 500	15 50 585	19 61 085
Prantsuse . .	6 28 142	5 32 936	11 66 078
P.-Am. Ühendr.	0 31 900	1 175	9 33 371
Itaalia	1 730	5 24 860	6 25 590
Danzig	1 275	2 17 700	3 17 975
Norra	6 9205	3 7 105	10 16 510
Hispaania . .	4 4 850	5 4 530	9 9 380

TALLINNA SADAMA TEGEVUS DETSEMBRIS JA 1935. AASTA JOOKSUL.

TALLINN HARBOUR IN DECEMBER AND IN YEAR 1935.

Detsembri jooksul saabus välissõidust Tal-
linna sadamasse laevu arvult 124:130 asemel
kuu varem, mis näitab küll väikest tagasimi-
neksut, kuid mahult ületasid novembris saa-
hunud laevade mahu 146 võrra, ehk
79 342:69 174 net. reg. tn. vastu, suurenemine
10 168 net. reg. tn. Ka väljuvate laevade maht
tõusis 75 123 net. reg. tn-le 67 364 net. reg.
tn-lt eelmisel kuul, tõus 7 759 net. reg. tn ehk
11,5%. Väljuvate laevade arv langes det-
sembris 109-le eelmise kuu 121 asemel. Tal-
linna sadama laevade läbikäigust olid üle-
kaalus Eesti, Soome ja Saksa rahvuslipu all
sõitvad laevad. Net. reg. tn. läbikäigu järgi
omavad Eesti rahvuslipu all sõitvad laevad
29,1% osatähtsusega esikoha 25,8% vastu kuu
varem. Osatähtsusest teisel kohal olid Saksa
lipu all sõitvad laevad 25,3%:26,6% vastu eel-
misel kuul. Soome rahvuslipu all sõitvad
laevad omavad mahu läbikäigu järgi det-
sembris Tallinna sadama tegevuses kolmanda

koha 12,0%:19,4% vastu kuu varem, mis det-
sembris vähenes 70,0% võrra. Rannasõidud on
praegu vaibunud talve tulekuga. Rannasõidust
saabuvate laevade maht vähenes 9074 net. reg.
tn-lt 6456 net. reg. tn-le, vähenemine 2618 net.
reg. tn., ehk 28,9%. Samuti kahanes ranna-
sõitu väljuvate laevade maht 14 120 net. reg.
tn-lt 4013 net. reg. tn-le, langus 10 107 net.
reg. tn., ehk 71,6%.

Kaubavedu detsembris oli aktiivsem
eelmisest kuust. Välissõidust saabuvad lae-
vad tõid melle kaupa 34 663 tn. novembri
26 225 tn vastu, seega enam 8438 tn ehk 32,2%
võrra. Meilt viidava kauba kogus suurenes
34 529:25 570 vastu eelmisel kuul, enam
8959 ehk 35,0%. Vastavalt laevade läbikäigu
kahanemisele vähenes rannasõidus ka kauba-
vedu. Saabuvad laevad tõid 2927:2912 tn.
kaupa, mis peagu võrdne mõlemal kuul, kuma
väljuvad laevad viisid kaupa tunduvalt vä-
hem eelmisest kuust. Kui novembris välju-

vad rannasõidulaevad viisid kaupa 1086 tn., siis detsembris oli vastav kaubakogus ainult 520 tn., vähem 566 tn. ehk 52,1%.

Reisijate liikluses välissõidus jätkub kahanemine. Reisijaid saabus 935:962 vastu ja väljus 739:863 asemel. Saabunud reisijate arv võrreldes eelmise kuuga vähenes suhteliselt 2,8% ja väljuvate arv 14,4% võrra.

Käesoleva aasta Tallinna sadama tegevus oli märksa elavam möödunud aasta tegevusest. Välissõidust saabuvate laevade maht suurenes 809 271 net. reg tn-lt 834 782 net. reg. tn-le, enam 25 511 net. reg tn. ehk 3,2%. Samuti tõusis väljuvate laevade maht 816 655:838 843 net. reg. tn-le, tõus 22 188 net. reg. tn ehk 27,2%, Tallinna sadama tegevusest omab käesoleval aastal esikoha ühendus Soome sadamatega, mis omab 25,7% : 24,8% osatähtsuse kogu net. reg. tn. läbikäigust. Soomele järgneb Saksa sadamaist saabuvate ja sinna väljuvate laevade net. reg. tn. osatähtsus 20,3% : 20,1% vastu ja sellele ühendus Rootsi sadamatega 6,6% : 7,1% osatähtsusega käesoleva aasta kasuks. Ühendus

teiste riikide sadamatega ei oma nimetamisväärt osatähtsust. Arvult suurenes välissõidust saabuvate laevade arv 1285-lt 1427-le ja väljuvate arv 1321-lt 1431-le ehk esimene 11,1% ja viimane 8,3% võrra võrreldes möödunud aastaga.

Välissõiduskaupade läbikäik tõusis käesoleval aastal 529 272 : 599 348 tn-le, enam 70 076 tn ehk 13,2%. 1935. aastal ületas väljavedu Tallinna sadama kaudu sisseveo 344 087 tn-ga 255 261 tn. vastu, seega enam 88 826 tn. ehk 34,8% võrra (vastavad arvud aasta varem 324 040 : 205 232 tn. ehk 57,8%). Peamiseks väljaveoaineks osutus metsamaterjal ja põllu- ning karjasaadused. Imporditi rauda, kivisütt, väävliit, suhkrut, väetist ja teisi kaupu. Väljavedu suurenes 3,1%, sissevedu 24,4% võrra võrreldes eelmise aastaga.

Reisijate liiklus välissõidus oli märksa elavam eelmisest aastast. Reisijaid saabus 5283 : 20 027 vastu, arvult enam 5 796 ehk 28,9%, väljus 25 878 eelmise aasta 20 281 asemel, seega rohkem 5 647 reisijat ehk 27,9%.

VALUTAHINNAD.
EXCHANGE RATES.

	Tallinna börs				Londoni börs	
	100 \$, 100 £ jne. eest				1 £ eest \$,	
	Eesti krooni				Saksa mk. jne.	
	27. I. 1936		21. I. 1936		27. I. 1936	22. I. 1936
Ost	Müük	Ost	Müük			
\$ (dollar) . . .	361	369	365	373	4,9937	4,9518
£ (Inglise n.) . .	1811	1835	1811	1836		
Saksa riigimark . .	135,00	138,50	135,00	138,50	12,295	12,295
Soome mark . . .	7,98	8,10	7,98	8,10	226,93 ¹⁾	—
Prantsuse fr. . .	24,10	24,40	24,10	24,40	74,90	75,01
Belgia belga . . .	61,75	62,75	61,85	62,85	29,295	29,285
Helveetsia fr. . .	118,75	120,25	119,20	120,70	15,205	15,202
Itaalia liir . . .	—	29,75	—	29,75	62,00	61,87
Eesti kroon . . .	—	—	—	—	18,25 ¹⁾	18,25
Rootsi kroon . . .	93,40	94,60	93,40	94,60	19,395	19,395
Taanii kroon . . .	80,85	82,05	80,85	82,05	22,40	22,40
Norra kroon . . .	90,95	92,15	90,95	92,15	19,903	19,902
Tšehhoslov. kr. . .	15,10	15,40	15,15	15,45	119,68 ¹⁾	119,37
Hollandi kulden . .	248,15	251,15	248,35	251,35	7,2825	7,285
Läti lant	—	118,30	—	118,30	15,12 ¹⁾	15,12
Oerv. rubia	—	—	—	—	5,707 ¹⁾	5,707
Austria šilling . . .	68,65	70,05	68,65	70,05	26,97 ¹⁾	26,87
Ungari pengö . . .	—	—	—	—	28,26 ¹⁾	28,00
Poola zlot	68,90	69,90	69,00	70,00	26,28 ¹⁾	26,25
Leedu lilt	60,80	62,30	61,40	62,80	29,25 ¹⁾	29,25
Danzigi kulden . . .	68,90	69,90	69,00	70,00	—	—
Hispaan. peseta . .	49,80	50,80	49,90	50,90	36,15	36,19

¹⁾ 25 I 1936

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU.
EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalaa.		1936 a.	1935 a.	1934 a.
	20./I-26./I 1936	18./I-19./I 1936			
	1. I kuni 26. I	1. I kuni 27. I	1. I kuni 28. I	1. I kuni 27. I	1. I kuni 28. I
VOI (tonni)	168,3	208,5	480,6	369,7	369,2
Butter (tons)	—	—	—	—	—
Sellest:	—	—	—	—	—
Saksa	117,0	188,5	255,6	198,9	202,5
Inglise	51,3	69,7	174,8	205,1	153,5
Belgiase	—	—	—	17,8	10,2
Soome	—	—	—	—	2,0
MUNAD	—	—	—	—	—
(tuh. tk.) —	—	—	—	—	—
Eggs (1000)	0,4	—	43,6	—	—
Sellest:	—	—	—	—	—
Inglise	—	—	43,2	—	—
Saksa	0,4	—	0,4	—	—
PEEKON	—	—	—	—	—
(tonni) —	—	—	—	—	—
Bacon (tons)	68,2	9,9	105,2	106,7	114,4
LINA (tonni)	—	—	—	—	—
Flax (tons)	185,9	179,2	501,9	498,6	268,3
Sellest:	—	—	—	—	—
Inglise	78,3	65,9	272,4	458,1	141,4
Belgiase	—	40,4	70,8	19,9	—
Soome	37,3	12,8	57,3	5,0	13,3
Saksa	20,3	20,1	60,7	10,4	20,5
Prantsususe	—	40,4	40,4	0,2	30,4

TÄHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD. — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 3.	20/I	18/I	%	Detsember		English Nomenclature see No. 3.	20/I	18/I	%	Detsember	
	26/I	19/I		1935	1934		1936	1935		1934	
SUURMÜÜGIHINNAD Tallinnas (börsikom. noteerint-gute järgi (kr. kv))											
Teravill, jahu ja kartul											
1. Rukis	12,00	12,00	0	12,17	10,25	70. Searasv, sulatamata	75	75	0	80	75
2. Nisu	21,00	20,00	+5,0	17,17	14,50	71. " sulatatud	90	90	0	100	90
3. Oder, õlle	13,00	13,00	0	16,00	14,00	72. Loomarasv, sulatamata	55	55	0	57	50
4. " södda	13,00	13,00	0	14,50	9,16	73. " sulatatud	65	65	0	65	60
5. Kaer, "	10,50	10,50	0	9,33	6,38	74. Heeringad	50	50	0	45	50
6. Rukkijahu	14,18	14,18	0	14,18	12,30	75. Rõimed, värsked	20	14	+42,8	21	18
7. Rukkipüü	20,40	20,40	0	21,04	18,75	76. Klud, värsked	35	30	+16,7	28	26
8. Nisupüü (kõrgem sort)	40,50	40,00	+1,3	31,00	24,30	77. Ristikhein	—	7,3	—	7,0	4,8
9. Karulid, ekspord	—	—	—	—	1,73	78. Aasahein	5,5	5,5	0	5,2	3,9
10. " piirituse	2,15	2,15	0	2,15	1,95	79. Põletispuud, kase (m ³)	775	775	0	810	597
11. " vabriku	1,95	1,90	+2,6	1,90	1,68	80. " männi	498	493	0	528	435
12. Nisupüü (kõrgem sort)	—	—	—	—	—	81. Petroleum (lt)	12	12	0	12	1
13. Margariin	0,70	0,75	-6,7	0,75	0,67	PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
Piimasaadused ja kunstvõi											
12. Juust šveitsi (kg)	1,20	1,20	0	1,23	1,10	Rukis — (kr. kv.)					
13. Margariin	0,70	0,75	-6,7	0,75	0,67	82. Hamburg (La Plata)	8,14	8,20	-0,7	7,68	9,01
Koloniaalkaubad											
14. Suhkur	42,38	42,38	+0,8	42,38	41,25	83. Chicago	7,87	7,82	+0,6	7,18	11,80
15. Sool, Vene	2,50	2,60	0	2,50	3,20	84. Winnipeg	6,48	6,49	-0,2	5,99	3,50
16. " Saksa	2,50	2,60	0	2,50	3,00	Nisu — (kr. kv.)					
17. " Inglise	2,50	2,60	0	2,50	—	85. Hamburg (Manitoba I)	14,29	14,10	+0,7	14,27	13,50
18. Riis, Burma II	45,50	45,50	0	45,88	44,50	86. Liverpool	13,20	13,24	-0,3	12,39	9,97
19. Tee, Or. Pek., Tselion (kg)	5,75	5,75	0	5,75	6,75	87. Chicago	13,40	13,45	-0,4	13,50	13,87
20. Kohv, Rio, Santos jne.	4,68	4,68	0	4,68	4,75	88. Winnipeg	11,71	11,80	-0,8	11,42	10,64
21. Heering-, S. Matties (tünn)	38,50	38,50	0	38,50	34,66	Mais — (kr. kv.)					
22. " Matties "	42,50	42,50	0	42,50	38,66	89. Chicago	8,61	8,65	-0,5	8,35	13,26
Ehitusmaterjal											
23. Telliskivid (1000 tk.)	40,00	40,00	0	40,00	35,00	Piim lahtiseit Tallinn (snt. lt)					
24. Tsement (tünn) ¹⁾	6,45	6,45	0	6,45	6,63	90. I v. piimakauplustele	11	11	0	11	—
25. Lubi	2,50	2,50	0	2,50	—	91. II v. piimatööstustele	10	10	0	10	—
26. Tsinkvalge (kg)	0,46	0,48	0	0,45	0,51	92. I v. piimakauplustele	10	9,5	+5,9	10	—
27. Ooker "	0,21	0,21	0	0,21	0,22	93. II v. piimatööstustele	8,5	8,5	0	8,5	—
28. Värniis "	71,00	71,00	0	71,00	64,50	Või. (snt. kg)					
Metallid											
29. Raud, sordi	14,50	14,00	+3,8	13,08	14,00	94. Tallinn	141	143	-1,4	140	132
30. Teras, vedru	24,00	24,00	0	—	25,00	95. Kindlustatud hind	160	160	0	160	134
31. Ingliseina	475,00	475,00	0	492,50	490,00	Londonis.					
32. Seatina	45,00	45,00	0	49,00	29,00	96. Taani	206	206	0	227	219
33. Vaskplekk, punane	185,00	185,00	0	185,00	165,00	97. Eesti	—	—	—	—	127
34. " valge	180,00	180,00	0	180,00	143,00	98. Läti	—	—	—	—	187
35. Tsinkplekk	69,00	69,00	0	68,00	67,50	99. Leedu	—	—	—	—	180
Riie ja nahk											
36. Puuvillanarile, hjas (mtr)	0,56	0,56	0	0,56	0,56	100. U-Meremaa	—	173	—	167	180
37. " mitkal	0,42	0,42	0	0,42	0,42	Manchesteris.					
38. Tallanahk, Eesti nah. (kg)	2,45	2,45	0	2,45	2,15	101. Taani	210	210	0	230	226
39. " Am. nah. I s. "	2,70	2,70	0	2,70	2,48	102. Eesti	135	187	-1,4	191	162
Kütteained, õlid jne.											
40. Kiviäsi, auru, Newcastle	2,75	2,70	+1,9	2,57	2,55	103. Läti	185	187	-1,4	191	174
41. " sapa	2,75	—	—	2,75	2,75	104. Soome	200	200	0	224	199
42. Põlevkivi, 1-a s.	0,80	0,80	0	0,80	0,85	105. Rootsi	199	199	0	222	198
43. Turvas	—	—	—	—	0,83	Berliinis.					
44. Põlevkiviõli	4,60	4,60	0	4,60	5,25	106. Saksa margivõi	356	356	0	356	376
45. Nafta, Ameerika ja Poola	10,25	10,25	0	10,25	10,50	107. Peen meivõli	348	348	0	348	367
46. Petroleum, Vene ja Am.	11,25	11,25	0	11,25	10,50	108. Meivõliõli	337	337	0	337	356
47. Bens., Riigi Põlevkivi. (lt)	0,26	0,26	0	0,26	0,27	109. Kopenhaagenis. — Taani	162	162	0	183	174
48. " Kiviõli „Estolin“ ⁴⁾	35,50	35,50	0	35,50	34,75	Peckon. (snt. kg)					
VÄIKEMÜÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)											
49. Rukkijahu	14,3	14,3	0	14,2	12,4	110. Tallinn 60 — 72 kg. I s.	64 ^{*)}	66 ^{*)}	-3,0	64	64
50. Sepikujahu	29,0	28,0	+8,6	26,0	18,0	111. " { 55,5—59,5 " " }	59 ^{*)}	61 ^{*)}	-3,9	59	59
51. Manna	42	42	0	43	40	112. " { 72,5—75,0 " " }	55 ^{*)}	57 ^{*)}	-3,5	55	55
52. Kartulijahu	28	28	0	28	25	Londonis (kõrgem not.)					
53. Kartulid	3,5	3,5	0	3,2	3,0	113. Taani	160	157	+1,9	148	153
54. Suhkur	44	44	0	44	42	114. Eesti	148	141	+5,0	136	144
55. Sool	5	5	0	5	5	115. Läti	—	141	—	134	143
56. Piim, II valik	12	12	0	12	10	116. Leedu	—	141	—	136	144
57. Lauavõi	185	185	0	185	140	117. Rootsi	155	150	+3,3	139	150
58. Kõõgivõi	155	175	-11,4	167	130	118. Iiri	164	160	+2,5	150	159
59. Koor, rõõsak (liiter)	112	112	0	109	100	119. Poola	148	141	+5,0	132	143
60. " hapu	100	100	0	100	90	Lina — Võru-Petsert.					
61. Kamamunad (paar)	12	15	-20,0	13	14	120. Ristna (R)	119	121	-1,7	119	118
62. Sealiha, keedulih	55	55	0	60	50	121. Hoffsdreiband (HD)	110	112	-1,8	110	107
63. " praeliha	65	65	0	66	55	122. Dreiband (D)	101	108	-2,0	101	98
64. Loomaliha, supiliha	35	35	0	33	30	123. Ordin-dreiband (OD)	90	92	-2,2	90	87
65. " praeliha	60	60	0	62	50	124. L. ordin-dreib. (LOD)	79	81	-2,5	79	76
66. Vasikaliha, esim. veer.	45	45	0	48	48	125. Takuprakk (H)	67	69	-2,9	67	64
67. " tag.	60	60	0	60	53	Mujal Eestis.					
68. Lambaliha, esim. veer.	55	55	0	45	45	126. Ristna (R)	117	119	-1,7	117	113
69. " tag.	65	65	0	50	50	127. Hoffsdreiband (HD)	108	110	-1,8	108	104
						128. Dreiband (D)	99	101	-2,0	99	95
						129. Ordin-dreiband (OD)	88	90	-2,2	88	84
						130. L. ordin-dreib. (LOD)	77	79	-2,5	77	73
						131. Takuprakk (H)	65	67	-3,0	65	61

¹⁾ fr. Rakvere; ²⁾ 27.I — 2.II; ³⁾ 20.I — 26.I; ⁴⁾ ühes teedemakuga.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG — BUTTER MARKET.

Vöituru seisukord Inglises muutus möödunud nädalal kindlamaks, võrreldes eelmise nädalaga. Seejuures aga võihinnad jäid püsima eelmise nädala tasemele. Nii kujunes eesti või tegelikuks hinnaks Manchesteris kahel viimasel nädalal 101—102 \$ cwt, ehk fob Tallinn 135 snt kg. Saksas aga langes meie võihind möödunud nädalal 122 Rmk-ilt 120 Rmk-le 100 kg kohta, s.o. 158 snt-ilt 155 snt-le kg fob Tallinn. Vastavalt võihindade liikumisele ja väljaveetud võikoguste vaherkordade kujunemisele noteeriti üksikute tungude järgi meie võihinnaks 11—17 I 143 snt kg ja 18—24. I 141 snt kg franko saatejaam.

Vöitarvituse elavnemine muutis turu seisukorra Inglises uuesti kindlamaks ja pidurdas hindade langust.

Kuna nõudmine või järele importijaais mais möödunud aastal tõusis, suurenesid ka sisseveokogused ja seda eriti Saksas. Nii imporditi võid Saksa 1935. a. 1 397 642 cwt, 1934. a. 1 215 815 cwt vastu. Seega suurenes Saksa veetud võikogus 15% võrra, võrreldes 1934. a.

Kuidas käesoleval aastal või sissevedu Saksa kujuneb, ei ole veel selge. Kuid loodetavasti siiski üldine sisseveokogus peaks suurenema seetõttu, et veiste arv möödunud aasta jooksul vähenes Saksas 200 000 tk võrra.

Inglisse aga või sissevedu näitas möödunud aastal vähenemist. Nii imporditi võid Inglisse 1935 a. 9 608 620 cwt, 1934. a. 9 695 394 cwt vastu. Seega vähenes või sissevedu 1% võrra. Seejuures aga suurenes impeeriumimaade võikoguste osatähtsus või sisseveos 57%-le 1934. a. 54% vastu.

Siseturul maksus või möödunud nädalal snt kg:

Tallinnas — lauavõi	180—185 snt, köögivõi	150—165 snt
Tartus	175—185 ”	138—170 ”
Rakveres	180 ”	150 ”
Viljandis	175 ”	155—160 ”
Pärnus	180 ”	125—130 ”
Valgas	180—190 ”	150—175 ”
Narvas	180—195 ”	160—165 ”

Möödunud nädalal väljaveetud võikogusest läks Saksa 1 355 tonni ja Inglisse 1 134 tonni.

PEEKONITURG — BACON MARKET.

Peekoniturul on hinnad vähe kõvenenud. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering tõusis Londonis 83 \$-le 79 \$ vastu eelmisel nädalal. Turu seisukorra paranemine oli tingitud pakumise pinge nõrgenemisest sisemaise peekoni arvel. Peekoni sissevedu langes detsembris 574 770 tsentnerile 610 445 tsentneri vastu eelmise aasta detsembris.

Vaatamata sellele, et peekonihinnad Londonis vähe paranesid, tuli alandada peekonisigade noteeringut 2 sendi võrra kg-ilt. Seda põhjustas ekspordivõimaluste tunduv piiramine Rootsis ja kõrge toodangu püsimine eksporditapamajades.

Käesoleval nädalal maksavad eksporditapamajad peekonisigade eest järgmisi hindu:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
69 —72 kg	64	59	53	
55,5—59,5 ”	59	55	49	Sise-
72,5—75 ”	59	55	49	turu-
75,5—80 ”	55	51	48	hinnad.

Saksa saadeti möödunud nädalal 2 068 siga. Kogusummas eksporditi Saksa käesoleval kuul 5 928 siga. Järgmine saadeti, ligi 2 000 siga, läheb välja 29. skp.

Elussigade eksport N.S.V. L'u alustatakse veebruaris. Läbirääkimised N.V.S.L-ga jõuavad lõpukorrale.

1935. a. jooksul vedas Saksa sisse 96 662 elussiga 34 366 sea vastu 1934. a. Elussigade sissevedu Saksa toimus peagu täiel määral aasta viimase veerandi jooksul, sellest Eestist 16 330 siga ehk 16,9%.

Liha ja lihhaaduste sissevedu oli 63 357 tn 1934. a. 53 920 tn vastu.

TAPALOOMADE- JA LIHATURG — CATTLE AND MEAT MARKET.

Veiste pakkumine keskmine. Kuna eelmisel nädalal veiste pakkumine oli liiga suur, millest osa liha realiseeriti veel möödunud nädalal, siis lihahindades tõusu ei olnud. Väikesel määral kõvenesid aga eluskaaluhinnad. Nuumveiste liha müüdi 25—38 snt., keskmiste 20—27 ja lahjade ning praakide liha 15—23 snt kg piirides. Eluskaalu alusel turustades maksusid nuumveised 22—26 snt, keskmised 18—22 snt ja lahjad 15—18 snt kg. Käesoleval nädalal peaksid hinnad kõvenema.

Vasikate ja vasikalihahinnad püsivad juba kolmandat nädalat ühel tasemel. Loota on hindade püsivust veel paar nädalat, siis pakkumise suurenemisel hinnad võivad lõdveneda.

Samuti püsivad kõrgel lambalihahinnad. Kuna eksport on väliseturul soodsate hindade tõttu võrdlemisi rohke, ei ole karta siseturul hindade lõdvenemist.

Sealihahinnad kõvenesid 3—5 senti võrra kg-lt. Noored sead maksusid käesoleva nädala esmaspäeval 49—55 snt., lihasead 47—52 snt ja rasvasead 45—48 snt kg. Nõudmine rasvasigade järele nõrk. Nõuetavam kaup on noored 30—70 kg raskused sead. Eluskaalu alusel turustades tuleks nõuda noortest sigadest 44—47 snt, liha- ja rasvasigadest 40—45 senti.

Lihahinnad teiste linnade turgudel (snt. kg).

	Sealiha	Veiseliha	Vasikaliha	Lambaliha
Tartu	42—47	18—30	22—35	33—45
Viljandi . . .	42—48	28—32	30—35	32—38
Pärnu	42—46	20—28	28—35	33—40
Valga	30—45	27—33	25—30	30—35
Narva	50—52	30—35	35—40	40—45
Rakvere . . .	42—48	20—38	28—38	35—42
Kuressaare . .	40—45	25—30	20—25	25—28

KANAMUNATURG — EGG MARKET.

Kanamunade hinnad nii välis- kui ka siseturul lõdvenesid. Pehmete ilmade tõttu tootmine näitab elavnemist, mille tagajärjel suurenes ka pakkumine. Kuna meil praegu kanamunade väljavedu seisab, mõjub pakkumise suurenemine siseturul ka hindade kujunemisele langetavalt. Nii maksusid keskmise suurusega kanamunad möödunud nädalal snt. paar: Tallinnas 10—14 snt, Tartus 9—14 snt, Rakveres 12 snt, Viljandis 11—13 snt ja Valgas 11—13 snt paar.

Munakaubanduse kujunemine möödunud aastal maailmaturul näitas edasi vähenemist. Seejuures aga üksikute maade eksportkogused kujunesid mitmes suunas — ühed linnukasvatatajad maad suutsid tõsta munade väljavedu, kuna teised aga pidid leppima väljaveo vähenemisega.

Kulgi kõikide eksportmaade kohta aasta kokkuvõttes veel puuduvad, võib munakaubanduse

banduse liikumist üksikuis mais möödunud aastal iseloomustada siiski ka 11 kuu andmete põhjal. Seejuures tuleb märkida, et Balti mais suurenes munade väljavedu eriti tunduvalt, kuna teistest, peale Taani, on kanamunade väljavedu vähenenud. Nii suurenes kanamunade väljavedu 1935. a., võrreldes 1934. a. Leedust 66%, Eestist 38%, Poolast 4% (10 kuud) ja Taanist 6% võrra. Teistest eksportmaist vähenes kanamunade väljavedu kuni 20% ulatuses võrreldes eelmise aastaga.

Kanamunade sissevedu Inglisse kui tähtsamasse importmaasse tõusis 1935. a. 19 778 764 s. sajale, 1934. a. 18 734 209 s. saja vastu, suurenedes seega 6% võrra. Saksaa ja kanamunade sissevedu vähenes seevastu 1 105 485 000 tk-le 1934. a. 1 312 962 000 tk vastu ehk 16% võrra. Väärtuselt vähenes kanamunade sissevedu sama võrra, mis näitab, et eksportmaad said Saksast munadest sama hinda nagu 1934. a.

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Tallinnas kõige rohkem müügil oleva II valiku rööskpiima hind müügil piimakauplus-

tele, mis eelmisel piimahinna noteerimisel veidi lõdvenes, noteeriti 27. jaanuaril jällegi

tagasi vanale tasemele, s. o. 10 sendile liiter. Sellel tasemel on hind püsinud juba novembrikuu lõpust peale.

Möödunud nädala kohta noteeritud hinnad olid järgmised: I valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 11 snt. ja müügil piimatööstustele 10 snt. liiter. II valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 10 snt. ja müügil piimatööstustele 8—9 snt. liiter.

I valiku rõõskpiima Tallinnas turustamise lubasid on praegu Põllutööstusministeeriumi andmetel 73 majapidamisel. Neist on üksiktootjaid 20 majapidamist, Tallinna Ümbruse Talupidajate Ühingu kontrollimisel 48 majapidamist ja Jõeletme karjakontrollühingu kaudu 5 tootjat. Esimese valiku rõõskpiima tootjate arv on vähenenud. Kuna suve teisel poolel oli Tallinna Ümbr. Talup. Ühingu kaudu lubasid välja antud 73 majapidamiselle, siis nüüd on see arv vähenenud 48-le majapidamiselle. Neistki tegelikult turustavad I valiku rõõskpiimama oma piima vaid 25—30

majapidamist. Huvitav on siinjuures märkida, et need karjapidajad, kes oma I valiku piimale intensiivsemalt müügitvõimalusi on otsinud — neid on ka leidnud. Peamiselt läheb I valiku piim, mis otse müügil tuleb, söögi-majadesse ja kauplustesse. Piimakauplusi, kus praegu I valiku rõõskpiima lahtiselt müüakse on Tallinnas linnavalitsuse tervishoiu osakonna andmetel 11. Majapidamisest, mis on üksikult Põllutööstusministeeriumi kontrolli all, läheb piim peaaegajalt piimatööstuste kaudu müügil.

Väikemüügil maksus piimakauplustes möödunud nädalal I valiku rõõskpiim pudelites Tallinnas 14 snt. (rasvarikkam 15 senti), Tartus 13—14 snt., Rakveres 11 snt., Viljandis 13 snt., Narvas 12 snt. ja Valgas 13 senti. Lahtiselt Narvas 10 snt. II valiku rõõskpiim maksus: Tallinnas pudelites 12—13 snt. ja lahtiselt 11—12 senti, Tartus 9—10 snt., Rakveres 9 snt., Viljandis 10 snt., Pärnus 11 snt., Valgas 9 snt. ja Kuressaares 9 senti liiter.

TERAVILJATURG — GRAIN MARKET.

Endiselt kestav selgusetus P.-Am. Ühendriikide põllumajanduspoliitika edaspidises kujunemises mõjub takistavalt peamiselt nisu-kaubandusele ja hindade kujunemisele. Nii jätkus Ameerika börsidel möödunud nädalal nisuhindade nõrgenemine, kuna Euroopa tähtsamad turud näitasid seevastu hindade kõvenemist. Nõudmine maisi järele oli väike ja hinnad kaldusid langusele, mida põhjustasid peamiselt head lõikuse väljavaated Argentiinas. Möödunud nädala kohta noteeriti tähtsamal teraviljaturgudel järgmised hinnad kr. kv kohta (sulgudes eelmise nädala noteeringud):

r ukis: Chicago 7.87 (7.82), Winnipeg 6.48 (6.49), Hamburg (La Plata) 8.14 (8.20);
nisu: Chicago 13.40 (13.45), Winnipeg 11.71 (11.80), Hamburg (Manitoba I) 14.29 (14.19), Liverpool 13.20 (13.24);
mais Chicago 8.60 (8.65).

Käesolev kaubandusaasta näib olevate andmete varal kujunevat Kanadale eelmisest aastast märksa paremaks, kuna seevastu Argentiina nisueksport ja võistlus maailmaturul kannatavad tunduvalt madalate saakide

ja võrdlemisi kõrgete kindlaksmääratud ostuhindade all. Kaubandusaasta nelja esimese kuu (sept.—detsember) jooksul on Kanada nisueksport 98,3 milj. bušelit eelmise aasta 83,3 milj. buš. vastu — ekspordi suurenemine seega 4 kuuga 18%. Viimase ametliku hinde alusel on Argentiina möödunud aastane nisutoodang vaid 3,9 milj. tn eelmise aasta 6,5 milj. ja 1929—33. a. keskmise 6,2 milj. tn vastu; seega on toodang madalam eelmisest aastast 40% ja toodud aastate keskmisest 37%.

Euroopa turgudel on praegu nisupakkumine ja nõudmine tasakaalustatud Austraalia ja Argentiina pakkumiste puudumiste tagajärjel. Nisukasvatuse kriisiaastail olid just need kaks tootjat maad oma võrdlemisi suure võistlusvõimega peamised hindade määravad ja suure pakkumistega turge ummistavad. Olenevalt m. a. madalast saakidest langen käesoleva kaubandusaasta jooksul Argentiina osatähtsus Euroopa nisuturu varustamises tähtsusetu kohale, kuna Austraalia paigutab suure osa oma ekspordkoguseist Kauge Ida maade turgudele. Nii on vabanenud Eu-

roopa turg pakkumise ülekoormatusest ja võib areneda loomulikku rada.

Viimase börsinoteeringu järgi kõvenes nisu hind 1 kr. kv-lt ja sellest tingituna tõstsid veskiomanikud ka nisupüülide hindu. Praegused hinnad on kr. kv eest sulgudes eelmise noteeringu): nisu 21 (20), rukis 12 (12), kaer 10,5 (10,5), oder (õlle ja toidu) 13 (13); Puhkide veskis rukkijahu 13,90—14,50 (sama) ja nisupüüli 25—40, Rotermanni

tehastes rukkijahu 14—14,30 (sama) ja nisupüüli 25—41 (25—40).

Väikemüügihinnad siseturul (kr. 10 kg).

	Tal- linn ¹⁾	Tartu	Rak- vere	Vil- jandi ²⁾	Kures- saare	Pärnu
rukis	0.16	1.15	1.20	1.15	1.80	1.25
nisu	0.20	2.00	1.45	1.40	1.70	1.75
oder	0.16	1.20	1.10	1.10	1.00	1.85
kaer	0.14	0.85	0.90	1.00	—	1.10
rukkijahu	0.17	1.25	1.40	1.40	1.60	1.45
sepikejahu	0.28	2.20	2.50	2,80	2.20	2.80

¹⁾ kg hinnad. ²⁾ hinnad kauplustes

LINATURG — FLAX MARKET.

Möödunud nädala linaturul märgitakse nõrgenemist ja teatud tagasihoidlikkust ostudes, kuigi alles hiljuti kõik linamüüjad hoidsid hinda ja eitasid hinna nõrgenemist. Ainult Eesti ja Leedu linaturul tunnistati juba varem hinnalangust. Sellise hinnangu toob möödunud nädala linaturu kohta „Dundee Prices Current & Trade Report“.

Linahinnateated Dundeeist on järgmised:

	22./I 36	23./I 35
Livoonia R	£ 79 — 80	£ 80.10—90
Võru-Petseri R	£ 76.10—77	£ 86 — 87
Pärnu ülepuhastet R	£ 76 — 77	£ 84 — 85
Pärnu takk I	£ 60 — 61	£ 70 — 71

Tegelikult toimusid tehingud Läti Livooniaga £ 79.10 inglise tonnilt R sordi alusel ja ja Võru-Petseriga £ 76.10.

Arvestades turu nõrgenemisega noteeris meie linahindade noteerimiskomisjon oma istungil Tallinnas Börsikomitee ruumes 24. jaanuaril 1936 linahinnad riiklike standard-

sortide alusel 1 kg kohta 2 sendi võrra madalamalt eelmisest nädalast.

		Võru- ja Petsarimaal	Mujal Eestis
ristina	R	119	117
hoffsdroiband	HD	110	108
droiband	D	101	99
ordinardroiband	OD	90	88
low-ordinardroiband	LOD	79	77
takuprakk	H	67	65
takk I sort			79
„ II „			87
ehitustakk			17

Tendents langev.

Lina siseturu kohta saabunud teadete kohaselt püsib meil linahind kuni viimaste päevadeni kaunis kindlana ja enam-vähem noteeritud hinna piirides.

Kuna maailma linaturul valitseb selgusetus, siis on praegu edaspidist hinnakujunemist raske ennustada, liiati kui ei ole teada kuidas venelased kavatsesvad hinnapolitikas edaspidi käituda.

KARTULITURG — POTATO MARKET.

Soodsate ilmade tõttu kartulite juurdevedu Tallinna läinud nädalal oli väga elav. Ladudes on valmistatud rohkesti eksportikaupa, mida loodetakse käesoleval nädalal saata välja.

Läinud nädalal saadeti välja kõigest 350 kv. kartuleid, mis läksid Rootsi. Maal raudteejaamades väljamakstud kartulite hind püsis enam-vähem eelmise nädala tasemel, s. o. kr. 2,70—3,10 kv. Käesoleval nädalal on

umbes 20 smt. võrra kv'lt alandatud hinda. Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 27. jaan. noteeriti järgmised hinnad:

Söögikartul: raudteejaamades kr. 2,70—3,10 kv. Tööstuskartul: tarklisvabrikutes kr. 1,70—2,20 kv. P.-Eesti piiritusvabrikutes kr. 1,90—2,20 kv. L.-Eesti piiritusvabrikutes kr. 2,00—2,40.

Tendents söögikartulil tagasihoidlik.

AEDVILJATURG — VEGETABLE MARKET.

Möödunud nädalal tõusid sibulate hinnad järsku. Jaemüügil nõuti neist Tallinna turul juba 15—18 snt kg ja suurmüügihinnad tõusid 10—12 snt kg. Eksportkõlblikust sibulast maksti koha peal 8—9 snt kg.

Soomes kasvas sibulate nõudmine samuti ja nende hind tõusis seal 10 SMk võrra kotilt ehk meie rahas ligikaudu 1,5 snt kg. Praegu ületab juba nõudmine pakkumise ja ei ole enam karta, et kaubast ei saa lahti, nagu kuulsime seda sügisel.

Marineeritud kurkide järele ei ole praegu erilist nõudmist välisturgudel ja nende väljavedu on peagu seismas.

Elavnemist ei ole märgata ka sigurite ostu-müügi alal. Paremate õunte hind tõusis veelgi, kuna kehvemad õunad seisid peagu endisel tasemel.

Apelsine on meie turul tisna vähe ja nõudmine nende järele suurem kui pakkumine. Hinnad kõrged.

Tallinna turul maksti jaemüügil:

petersellidest	60—80 snt kg
sellereist	40—50 " "
rohelisest petersellist	5—6 " kimp
sibulaist	15—18 " kg
porgandeist	15—18 " "
kaalikaist	12—15 " "
lillkapsast	20—35 " pea
küüslaugust	80—90 " kg
määrõikast	150—180 " "
peedidest	15—18 " "
koedetud peedist	20—25 " "
tomatipüreest	250 " "
rabarberist	120—150 " "
murulaugust	5 " kimp.

Möödunud aastal sibulate väljavedu meilt Soome tõusis vähe, kuna õunte väljavedu, samuti ka sigurite ja kurkide väljavedu võrreldes eelmise aastaga, läks tunduvalt tagasi.

	1935. a.	1934. a.
Meilt veeti välja	kg.	
sibulaid	553 420	581 150
kurke, soolatud ja marineeritud	82 209	92 299
sigureid, kuivatatud	319 378	634 450
õunu	126 975	560 453
pohle, värskeid	144 793	117 753
jõhvikaid	289 346	90 248

KALATURG. — FISH MARKET.

Möödunud nädalal oli enamõuetavaid suurkalasorte müügil väikesel arvul. Pärnu lähe kalasaagi suurenemise tõttu oli nõudmine ja pakkumine elavam vimmade ja ahvenate järele. Ebasoodsate püügiolude tõttu vähenesid sisevete kalasaadetised.

Tallinna kalaturu seisukord 20—25. I: Ihersused (mereforellid) 130—250 snt kg, Angerjad: parem sort rändangerjas 260 senti kg, väiksemad 120 s. kg, Koha, suuremad 120—130 s. kg, väiksemad 100 s. kg. Ihesed (Peipsi siig) 140 snt. kg, meresiid 80—100 snt. kg.

Hauge müügil vähe, 70 snt. kg..

Latikaist müügil ainult väikesed 50 snt. kg.

Ahvenad: keskmised 30 snt kg. Kiisad 18 snt kg, lutsud 30 snt kg, vimmad 28 snt. kg.

Räimeturul nädala alul pakkumine suur ja nõudmine elav, hinnad 13—15 snt. kg, nädala lõpul vähenesid saadetised ning hinnad tõusid 20 snt. kg. Kilu vähe, hinnad turul kuni 35 snt. kg. Eriti rohkesti tuli müügile turski, hinnaga 28—35 snt kg. Osa turskadest eksporditi välismaale.

Soolakala: soolasilk 20—25 snt. kg, piprakilu 40—50 snt. kg, soolasiig 60—70 senti kg.

Suitsukalahinnad muutuseta.

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

RAUDTEE- JA AUTOBUSEÜHENDUSE KOOSKÖLASTAMISE PROBLEEM. RAILWAY AND MOTOR TRANSPORT COORDINATION PROBLEM.

Autobuseühenduse võistluse mõju raudteemajandusele iseloomustavad selleks teostatud uuringud. Põhjalikumalt on uuritud seda küsimust Saksas. Uuringust „Riigiraudteede ühenduse konjunktuuri kõikumiste“ kohta, mis korraldati ja lõpetati hiljuti Saksa raudteevalitsuse poolt käsikäes Saksa konjunktuuminstituudiga nähtub, et Saksa raudteed kaotasid autobusevõistluse tagajärjel reisijate veos 250 milj. RM. ja kaubaveos pikal maal mitte vähem kui 200 milj. RM. aastas, seega reisijate ja kaubaveo arvel kokku peagu $\frac{1}{2}$ miljardi RM. võrra aastas (lühimaakaubaveo autobuste tunduvat võistlust ei ole siin arvestatud.). Selline asjaolu kutsus raudteemajanduses esile vapustuse, mis oleks võinud kujuneda katastroofiliseks kogu Saksa raudteele, kui riik ei oleks astunud alates juba 1931. a. vahele ega teatud määral kooskõlastanud vastavate reformidega autobuse- ja raudteeühendust. Süsteemitu autobuseliiklemise areng Prantsuses osutus peapõhjuseks, miks tähendatud maa raudteed andsid viimasel neljal aastal suure puudujäägi (15 miljardit fr.), mis tuli katta riigi poolt kindlustatud laenudega. Nende asjaolude tõttu Prantsuse valitsus kinnitas 1935. a. aprillis ühiskondlikekude tööde ministri projekti raudteede reorganiseerimise kohta ja andis mõned dekreedid raudtee- ja autobusetranspordi kooskõlastamise kohta. Inglises arenes autoasjandus varem kui teisis mais ja seepärast ka autobuse võistluse tagajärjed andsid seal end varem tunda. Inglise raudteed, mis kõik on eraisikute valduses, astusid võitlusse autobusevõistlusega juba 1922. a. ja suutsid raudteemajanduses aegsasti vältida liiga ränka vapustust. Šveitsis, kus raudteevõrku on mahutatud ligi 2,8 miljardit fr. ja mis osutub tihedamaks maailmas, reisijate ja kaubaveo osaline üleminek autobusele kõigutas seal tunduvalt raudteemajandust. Kuivõrd tunduv oli see võistlus, nähtub sellest, et 1933. a., mil anti esimesed seadused raudtee- ja autobuseliiklemise kooskõlastamise kohta, Šveitsi sõitis

sisse 227 465 automobiili 680 000 reisijaga ja Šveitsis tuli üks automobil iga 50 elaniku kohta. Autobusevõistlus raudteega ilmses teravamal kujul ja sundis asuma autobuse- ja raudteeühenduse kooskõlastamisele ka Austrias, Belgias, Tšehhoslovakkias, Jugoslaavias, Ungaris, Taanis, Rootsis, Norras, Poolas, Lätis ja välis-Euroopa mais kõigepealt P.-Am. Ühendriiges.

Lätis autobusevõistluse küsimus osutub akuutseks juba 5 a. jooksul. Uuringud näitavad, et autobuseliin 42 km pikkusel Riia ja Jelgava (Miitavi) vahel, olles rajatud rööbiti raudteele ja võttes ära reisijaid, tõi raudteele kahju ligi 0,5 milj. Ls. aastas. Lätis võetakse viimasel ajal samuti tarvitusele abinõusid autobuse- ja raudteeliiklemise kooskõlastamiseks.

Kuigi autobuse- ja raudteeliiklemise kooskõlastamise küsimus osutub peagu kõigi maa- ja majanduseku juhtijate edasiliiklemiseks ülesandeks, ei ole see leidnud senini lahendust. Tänu omalajal ettevõetud abinõudele autobusevõistluse vähendamiseks läks vastavil mail korda saavutada ainult nii palju, et autobuseliiklemine raudteele ei osutu enam kardetavaks. Nende küsimuste juurde asumine ja kooskõlastamisemeetodid osutasid üksikuis mais väga mitmesuguseiks.

Saksas seati eridekreediga 1. XI 1931. sisse laialdane autobuseliiklemise kontsessioonisüsteem, kusjuures autobuseliiklemist piirati tunduvalt ja suurendati selle vastust. Samuti hakkasid raudteed ka ise teostama transiiti autobustel, tõmmates selleks kaasa ka eraautobuse ettevõtteid.

Peale selle pööras Saksa raudtee võistlusvõime tõstmiseks suurt tähelepanu raudteeliiklemise parandamisele ja kergendamisele. Austria seadis 9. VI 1933. a. sisse peagu sama kontsessioonisüsteemi ja vähendas sel teel autobuseliiklemist nagu Saksa. Seejuures Austria püüdis korraldada oma kontsessioonisüsteemi selliselt, et autobuseühenduses areneks kõigepealt seal, kus ta kõige enam tarvilik, s.o. piirkondades, kus raudteeühen-

dus puudub täiesti või on arenenud nõrgalt. Kontsessioonistüsteem ja autobuseühenduse piiramine Šveitsis seati sisse 1935. a., kusjuures raudteed võtavad järkjärgult üle samuti autobuseetranspordi, kavatsedes ühendada kõik liiklemisvahendid ühte keskkotta. — Belgias kontsessioonistüsteem on seatud sisse juba 1924. a., kusjuures seal on võistluse puhul nähtud ette kogumi maks autobuseühendusele raudtee kasuks. — Tšehhoslovakkia ja Ungari kontsessioneerisid autobuselikkemise 1932. a., kusjuures Ungaris annab kontsessiooni välja raudtee. — Skandinaavia mais, kus on samuti seatud sisse kontsessioonistüsteem, ilmneb Taanis autobuseelinide laialdane üleminek raudtee kätte, kuna Rootsis ja Norras raudteed, sõlmides erikokkuleppeid, töötavad koos eriliinidega. — Lätis, kus on samuti pandud kehtima kontsessioonistüsteem, võetakse nüüd autobuseelinid üle raudtee poolt. Seejuures Lätis avaldatakse lähemal ajal seadus, mis reguleerib üksikasjaliselt autobuseühenduse. — Poolas kehtib teedeministeriumi kompetentsi kuuluva kontsessioonistüsteemi kõrval veel transpordi teostamise lubade süsteem, kusjuures sellekohased load annab piirkondade administratsioon. — Soomes on

alles määratud komisjon autobusevõistluse küsimuse uurimiseks raudteega.

Prantsuse raudtee, mis on eraisikute käes, saavutasid eraliinipidajatega mõõdund aastal osalisi kokkuleppeid koostöö ja mõju- piirkonna suhtes. Lõplik sõna koostöö määramisel jääb riigivõimu esindajale, kelle juhtimisel töötatakse võimalikult parema raudtee- ja autobusekoostöö lähendamise küsimuse kallal. P.-Am. Ühendriikides on määratud isegi transpordi erikoordinaator, kelle ülesandeks on kõrvaldada kahjulikku võistlust, ja ühtlase transpordistüsteemi loomine. — Nende ülesannete kallal Inglises juba töötasid kalks valitsuse poolt 1928. ja 1932. a. määratud erilist komisjoni, kusjuures nende ettepanekud on viidud eliu ainult osaliselt. Seadustega on kooskõlastatud ainult osalt autobuse- ja raudteereisijate vedu, kuna kaubaveos raudteed ja autobuseelinid töötavad koos erilepingute põhjal. Inglises ilmneb juba 1932. aastast võrdlemisi laialdane autobuseelinide üleminek raudtee kätte.

Peale toodud abinõude ilmneb üksikuis mais viimasel ajal samuti raudteede rahvusvaheline koostöö vastastikuse kaitse eesmärgiga võitlusel võistleva autobuse vastu.

Kuukiri „KONJUNKTUUR“

on määratud Konjunktuurinstituudi uurimistööde ja väliskaastöö igakuiseks avaldamiseks Konjunktuurindeksis tuuakse arvuline ülevaade kõigi tähtsamate majanduselunähtuste kohta originaalsel ja piltlikul kujul.

Eesti majanduse ülevaates püütakse anda meie majandusele nähtuste igakülgne objektiivne hinnang. Selle koostamisest võtavad osa ka sektsoonide nõukogud.

Välismaa majanduselust antakse samuti süstemaatilisi ülevaateid, käsitledes välisriikides ilmsikstulevaid suundi.

Nende tildiste ülevaadete kõrval omistatakse üksikasjalist tähelepanu pikemaate käsitluste näol tähtsamale üksikaladele (põllumajandus, tööstus, kaubandus, transport, tarbimine, töö- ja palgaolud).

Riigimajanduse osas võetakse üksikasjalisele käsitlusele meie riigimajandus ta koguulatuses, samuti tuuakse ka ülevaateid tähtsamate riikide riigimajanduse seisukorrast.

Balti riikide kohta toodavad ülevaated toimuvad nende riikide tegelaste kaasabil ja tohiksid kujuneda meie huvitavaks.

Eriuurimustena ilmub rida Instituudi poolt teostatud pikemaaid töid.

Maailmamajanduse probleeme osas jälgitakse maailmas sündivat murrangut ja majandusstruktuuri muutusi üksikuis riiges.

Ühiskondlikke probleeme on osa, kuhu kuuluvad uurimused, mis majandusele kõrval haaravad ka ühiskondlikku elu.

Majandusteooria osa käsitleb tähelepanavamaid voole kaasaegses majandusteoorias.

Konjunktuurteooria arenemisest ja konjunkturaasutiste tööst tuuakse järjekindlalt ülevaateid.

Kuukiri „KONJUNKTUUR“ ilmub iga kuu algul vihkudena 64—80 lk.

Tellimishind Kr. 8.— aastas, poolaastas Kr. 5.—

ühes nädalikirja „MAJANDUSTEADETEGA“ „12.— aastas, poolaastas Kr. 7.—

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

SAKSA.

Väljavaateid karjasaaduste ekspordiks Saksa.

Prospects for Export of Cattle Produce into Germany.

Vastavaldatud andmed Saksa põllusaakidest 1935. a. ja loomapidamise seisust aasta vahetusel lubavad oletada, et Saksa 1936. aastal kujuneb võrdlemisi soodsaks turuks teiste maade karjasaadusile.

1935. a. lõikus kannatas kestva põua tagajärjel, nii et põllusaagid üldiselt, arvatud välja põldhein, jäävad 1929.—34. a. keskmisest tunduvalt maha. Toitvili (rukk ja nisu) saak ulatus 12,34 milj. t-ga 1929.—34. a. keskmise (12,43 milj. tn) lähedale, kuid söödavilja saak, mis oli 9,6 milj. tn 1. a. 9,3 ja 1929.—34. a. keskmise 10,2 milj. tn. vastu, jäi temast tunduvalt maha. Nõrkadeks osutuvad ka kartuli-, loomanaeri-, ristikeha- ja lutsernisaagid. Nagu eelmiselgi aastal Saksa võib saada läbi oma toiduviljaga, kuid loomatoidust tuleb puudus, ning see võiks mõjuvalt takistada 1934. a. põua tagajärjel kannatanud karjapidamise tõusu. Ühenduses sellega peaksid väljavaated karjasaaduste müügiks Saksa kujunema küllalt headeks.

Või alal on Saksas varustamisraskused

Saksa väliskaubanduse ümbersuunamine. — *New Tendency of German Foreign Trade.*

Saksa väliskaubanduse üleminekuga vastastikkuse alusele endine suur aktiivasaldo kaubavahetuses Euroopa riikidega vähenes möödunud aastal 500 milj.-le margale ja endine suur passivasaldo ülemereriikidega ei üle-

uue aasta tulekuga enam-vähem likvideeritud. Võrreldes 1932/33. a. on tapaloomade hindade indeks tõusnud ligi 50%. Kui raskused võitlul olenesid peamiselt võitlulise suurenemisest aasta esimese kaheksa kuu jooksul, siis puudus sealiha alal olenev seapidamise tagasiminekest, millist senini ei ole suudetud teha tasa ega suudeta ka eeloleval aastal, pidades silmas loomatoidu vähesust.

On arvata, et ajutised varustusraskused annavad tõuke organisatoorseiks uuendusiks karjamajanduse alal. Sealiha kohta seati turukontroll ja kindlad hinnad sisse juba sügisel 1935. a. loomaliha kohta detsembris. Piimaasjanduse alal nõutakse intensiivsemat karjakontrolli piimatoodangu tõstmiseks. Klümnest milj. lehmast kontrollitakse Saksas praegu ainult klümnendik, iselle piimatoodang ulatus 1934. a. 3 509 lt. teiste lehmade 2 380 lt. vastu. Et raskused tulevad peamiselt söötade vähesusest, siis kontrollivahendeist ei saa ei eelolevaks ega ka sellele järgnevaks aastaks oodata murrangulise tähtsusega tulemusi.

ta arvatavasti kuigi palju seda summat. Sellise arengu juures on Saksa järjest enam huvitatud temale vajalikkude kaupade ostmisest Euroopa ning eriti Ida Euroopa riikidest.

HOLLAND. Hollandi väliskaubanduse kokkutõmbumine 1935. a.

Contraction of Dutch Foreign Trade in 1935.

Möödunud aastal veeti välja Hollandist kaupu 675 milj. floriini väärtuses 712 milj. floriini vastu eelmisel aastal, sissevedu vähe-

nes vastavalt 1 038 milj. floriinilt 1934. a. 936 milj. floriinile 1935. a.

Hollandi võieksport. — *Dutch Butter Export.*

Hollandi võitoodang näitas 1935. a. suurenenist. Selle põhjuseks oli asjaolu, et ebasoodsa seisukorra tõttu osutus juustuturul võitootmine kasulikumaks kui juustutootmine. Võitootmise toetamine riigi poolt põh-

justas aga tunduva võihinna tõusu siseturul. Kuna see takistas võitlulise suurenemist sisemaal, läks suurenev võitlulise peamiselt ekspordiks. Viimaste andmete kohaselt eksporditi 1935. a. koguselt 20% enam võid kui

eelmisel aastal. Kuni mõni aasta tagasi alanud majanduskriisini läks ligi kolmveerandit Hollandist väljaveetavast võist Saksa, nüüd aga vast veel ainult üks veerand. Saksa turu kaotsiminekul suundus Hollandi võiekспорт Inglisse ning sel turul tehtud pingutuste tõttu on hollandi või seal omandanud juba enam-

vähem kindla koha. Või väljaveole Belgiasse on osutunud talkistuseks sisseveo kontingentimine Belgias. Möödunud aastal saadeti võid ka P.-Am. Ühendriigesse. Üldse eksportiti Hollandist võid 1935. a. 46 787 tn. 26,2 milj. fl. väärtuses, kuna 1934. a. eksportiti 36 886 tn. 22,1 milj. fl. väärtuses.

AUSTRIA.

Paranemine Austria majanduses 1935. a.

Improvement of Economic Conditions in Austria in 1935.

Austria majanduse kohta 1935. a. avaldatud andmed näitavad tunduvat olukorra paranemist. Väljavedu on suurenenud, veel enam aga tegevus tööstuses; eriti on suurenenud tegevus rauatööstuses, kuid ka tekstiil-

tööstuse seisukord on märksa paranenud. Elavnemisele tööstuses vastab langus töötute arvus. Suureks toetuseks Austria majandusele on ka välismaadelt tulevate huvireisijate arvu tõus, osalt isegi üle 1931. a. tasapinna.

SOOME.

Soome toll hanedele ja kalkunitele.

Finnish Tariffs on Geese and Turkeys.

Valitsuse otsusega määrati hanede ja kalkunite sisseveotolliks Smk. 4:50 kg (endiste

Smk. 18: — asemel) Sissevedu Eestist on kehtiva kokkuleppe järgi endiselt tollivaba.

INGLISE.

Inglise terasetoodangu tõus. — *Increase of Steel Production in England.*

Võrreldes eelmise aastaga suurenes terasetoodang Inglises 1935. a. 11,2% ning oli suurem kui kumagi varem, ületades isegi sõjaaja toodangu. Toorrauda toodeti 1935. a.

7,7% enam kui eelmisel aastal. 1935. a. toodetud kogus on aga siiski märksa väiksem sõjaeelsete aastate toodangust.

PRANTSUSE.

Kala sisseveo vabaksandmine Prantsuses.

Duty-free Export of Fish Permitted to France.

Prantsuses avaldati teadaanne, mille kohaselt on lubatud Eestist vedada sisse vabalt hauge, karpe, linaskeid ja angerjaid. Sisse-

veetavad kalasaadetised peavad olema varustatud vastavate päritolutunnistustega.

LEEDU. Leedu väliskaubandus 1935. a. — *Lithuanian Foreign Trade in 1935.*

Peale üldise kriisi mõjutas Leedu väliskaubandust 1935 a. ka Saksa turu peagu täielik sulgumine Leedu põllusaadusile (varemali aastail läks Saksa üle 50% ja isegi 1934. a. veel umbes 24% kogu Leedu väljaveost).

Leedu üldine väljavedu 1935. a. tõusis 153,3 milj. litini, sissevedu — 127,1 milj. litini, seega väljaveo ülekaal 26,2 milj. litti. Võrreldes 1934. a., tõusis 1935. a. väljavedu 6 milj. liti võrra, kuna samal ajal langes sissevedu 11,6 milj. liti võrra. Sisseveo suure

languse tõttu on kogu 1935. a. väliskaubanduse läbikäik 5,6 milj. litti (2%) väiksem kui 1934. a.

1935. a. väljaveos olid tähtsamad kaubad: liha ja rasv — 27 milj. lit. (17,7% kogu eksportist), või — 24,3 milj. lit. (16%), teravili — 20 milj. lit. (13%), palgid, lauad, vineer — 19,2 milj. lit. (12%), tselluloos — 10,4 milj. lit. (6%), lina — 10,3 milj. lit. (6%), talkud — 4 milj. lit. (2,6%), akussead — 7 milj. lit. (4%), hobused — 3,4 milj. lit. (2%),

ristikheinaseemned — 4,5 milj. lit. (3%), linaseemned — 3,9 milj. lit. (2,5%), nahad ja karusnahad — 3,2 milj. lit. (2%), munad — 2,1 milj. lit. (1,3%). Kõik need kaubad moodustavad umbes 90% kogu 1935. a. Leedu ekspordist. Eriti tõusis 1935. a. teraviljaekspordist: koguselt umbes 7 korda ja väärtuselt — 5 korda. Samuti tõusis tunduvalt ka või ekspord: koguselt 25%, väärtuselt 66% (paranenud hindade tõttu).

1935. a. sisseveos olid tähtsamad kaubad: tekstiiltoorained, lõngad ja niidid — 17,2 milj. lit. (13,5%), instrumendid, aparaadid, põllutöö- ja teised masinad — 13,7 milj. lit. (10%); mitmesugused riided — 11,5 milj. lit. (9%); raud — 5,9 milj. litti (4,6%); rauast, terasest ja plekist esemed — 3,8 milj. lit. (3%); nafta ja naftasaadused — 5,9 milj. lit. (4,6%); superfosfaat ja teised kumstväetised — 4,6 milj. lit. (3,6%); kivistisi, briiketid ja kolks — 6,5 milj. lit. (5%); tsement — 2,3 milj. lit. (1,8%); heeringad — 2,1 milj. lit. (1,7%);

paber ja paberist esemed — 1,8 milj. lit. (1,5%); klaas ja klaasist esemed — 1,8 milj. lit. (1,5%); tubak — 1 milj. lit. (0,8%); kohv, tee, kakao — 1 milj. lit. (0,8%); suhkur — 0,7 milj. lit. (0,5%). Sisseveos nii väärtuselt kui koguselt suurenes tunduvalt võrreldes 1934. a. tekstiiltoorainete import, mitmesuguste masinate ja instrumentide, tsemendi, pleki, väetiste import. Vähenenud on suhkur (12,3 tuh. tn-lt 3 tuh. tn-ile, puuvillariide, tubaka ja plekist esemete sissevedu.

Leedu kaupade tähtsamaks ostjaks olid Inglise, N. Vene, Belgia, Hollandi, Taani ja teised riigid. Saksa veeti 1935. a. vaid 3% kogu Leedu ekspordist, seega võrreldes 1934. a. vähenemine on 21%. Sisseveos on samuti esikohal Inglise, teisel Saksa, kolmandal N. Vene. Saksast tuli oste mitmesuguste masinate osi remondiks (sest varemalt toodi Saksast mitmesuguseid masinaid Leedu). Nii on kaubandusbilanss Saksaga umbes 10 milj. litiga passiivne.

Leedu kaubanduskokkulepe N. Venega. — *Lithuania's Trade Agreement with U.S.S.R.*

Leedu-Vene uue kaubanduskokkuleppe puhul kirjutatakse Leedust, et:

„Kuni 1935. a. Leedu kaubandus N. Venega ei olnud regulaarne. Kaubeldi, kuid ilma kindlaksmääratud plaanita. Ainult läinud aasta kevadel kirjutati alla esimesele majanduskokkuleppele. Tollest ajast peale algas normaalne majanduslik koostöö N. S. V. Liiduga. Kaubanduse läbikäik suurenes ja ulatus 13 milj. litini. Kaubanduskokkuleppe aasta lõppes täiesti eriliste raskusteta.

Läinud aasta praktiliste kogemuste tõttu jõuti viimaseil läbirääkimistel kergesti kokkuleppele. Läbirääkimistel püüti leida teid mõningate ettetölnud tehniliste raskuste kõrvaldamiseks selleks, et läinud aastal märgatud puudused tulevikus ei takistaks kaubandussuhete normaalset arenemist. Otsiti ka võimalusi kaubandussuhete laiendamiseks ja uutele kaupadele turuleidmiseks. Uues kokkuleppes on nähtud ette mitte väiksem läbikäik kui läinud aastal, võimalusiga seda tänavu veel laiendada.

Leedust N. S. V. L-u on tähtsamaks eks-

portartikliks sead, mis moodustavad umbes 4/5 kogu Leedu ekspordist N. S. V. L-u. Pealeselle eksporditakse veel ristikheinaseemneid, toornahku jne. Peale käesoleva kokkuleppe allakirjutamises näib, et peki- ja peekonsigade müügil ei ole suuremaid raskusi välisurgudel, sest peale N. S. V. L-u ja Inglise on võimalik sigu müüa ka teistel turgudel. N. S. V. L-u saab müüa peale pekisigade ka sugusigu umbes sama palju kui läinud aastal.

N. S. V. L-ust veetakse sisse umbes samu kaupu nagu läinud aastal, arvatud välja need, mida läinud aastal ei läinud korda realiseerida Leedu turul. Pealeselle võibolla hakatakse vedama sisse ka mõningaid uusi kaupu N. S. V. L-ust. N. S. V. L-u tööstus, võrreldes lähema minevikuga, on teinud suuri edusamme ja võib rahuldada suure sisenõudmise, mida näitab see, et Moskvas avatakse ilka enam ja enam uusi kaubamaju.

Kokkulepe on kirjutatud alla ning juba kehtib. Selle põhjal püütakse nüüd arendada kaubanduskoostööd Leedu ja N. S. V. L. vahel.“

AKTSIASELTS

KREENBALT

TALLINN, SUUR KARJA 15, TEL. 425-14



Järgmiste kodumaa tekstiilvabrikute suurmüügi keskkoh:

Balti Puuvilla Ketramise ja Kudumise Vabriku A/s.

Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufaktuuri OÜ.

Sindi Tekstiilvabrikute Ühisus

Eesti Niidivabriku OÜ.

PRIIMA

PORTLAND-TSEMENTI

püti-, džuudi- ja paberipakendis.

Kiiresti tarduvat tsementi „RAPID”

püti- ja paberipakendis

VALGET PORTLAND-TSEMENTI

pütipakendis

AALBORGI pestud KRIITI

püti- ja džuudipakendis

Priima-ilmastikukindlaid

TSEMENT-KATUSEKIVE (punased, mustad ja rohelised)

EHITUSPAASI, müüb

A.-S. TSEMENDIVABRIK

„PORT-KUNDA”

Moodsa mööbliga

tutvuda võite Teie alati meil ilma
vähimagi ostmise kohustusega.



A./S. A. M. LUTHER

Tallinnas: Vana Posti 9. Tel. 446-16.

Tartus: E. V. Jürgensi juures. Ülikooli 2.
Tel. 788.

A/S „Ühiselu“ trükk, Tallinn. 1986.

1987
RAHVUSGRAAFIKAKOOL
AR